

LOD

METALLFORMGIVNING

Kanna av Petronella Eriksson.
Foto: Christian Habetzeder.

LOD Metallformgivning
Verkstad, butik, galleri & mötesplats

Tack! Estrid-Ericsons Stiftelse
Kungl. Patriotiska Sällskapets understödsfond
Längmanska kulturfonden

Artikelförfattare Christina Zetterlund
Damian Skinner
Dan Gordan
David Clarke
Dorota Liszke
Erik Tidäng
Eva Wistedt
Glenn Adamson
Inger Wästberg
Jenni Caldwell
Kerstin Wickman
Lena-Stina Jerström
Maki Okamoto
Mari-Louise Franzén
Miro Sazdic Löwstedt
Myra Mimlitsch-Gray
Pernilla Sylwan
Petronella Eriksson
Pierce Healy
Pravu Mazumdar
Päivi Ernkvist
Roberta Burchardt
Ruhi Tyson
Simon Westling

Tryck Italgraf Media AB, 2021

Copyright © 2021 upphovsrätten innehavs
av respektive författare, konstnär & fotograf.

Förlag Ateljé Habetzeder AB

ISBN 978-91-519-0745-1

Tobias Birgerssons arbetsbänk med pågående arbeten, inspiration och verktyg. Foto: Christian Habetzeder.

Förord

Den konstnärliga dimensionen

När de sex medlemmarna i LOD – Petronella Eriksson, Maki Okamoto, Erik Tidäng, Klara Eriksson, Pernilla Sylwan och Anna Nordström – driver silvret med hammaren och sågar, filar och löder, sällar de sig en tradition vars rötter sträcker sig långt ner i den mänskliga civilisationens historia.

Silver har varit högt värderat i många samhällen i över femtusen år och smedens arbete med de ädla metallerna, berättar om hur människan i alla tider önskat dekorera sin värld – klä sig själv och sin omgivning i skönhet, och njuta av magisk lyster. Det är detta som definierar konsthantverk – att lägga en konstnärlig dimension till hantverket. Och, för att citera en av skribenterna i denna bok, Kerstin Wickman som är professor emerita i design- och konsthantverkshistoria:

”Att tänja gränsen för det möjliga, att driva materialen och teknikerna framåt, att experimentera med tingens uttryck, att inte slå sig till ro utan hålla oron vid liv.”

Hon är en av 25 röster som innanför dessa pärmar berättar om de framstående smederna och personligheterna i gemenskapen LOD – ”där helheten är större än summan av delarna”, som Glenn Adamson, curator och skribent i New York konstaterar i sitt bidrag.

Ruhi Tyson, bokbindare och forskare i pedagogik, skriver om hantverkets många dimensioner och hur smederna i verkstaden på Kungsholmen bevarar och utvecklar en kunskapstradition. Inger Wästberg berättar hur hennes första möte med LOD var en ring av Petronella Eriksson, en ring som följde med till New York och som visade sig vara mycket kommunikativ

och även bidrog till att hon började studera smyckekonst och arbeta med utställningar.

Och Marie-Louise Franzén, tidigare verksamhetsledare Konsthantverkscentrum, uppmärksammar något viktigt, hur smederna på Norra Agnegatan 40 genom att ”öppna upp för att känna, ta och testa utan att köpa, så vågar de flesta besökare ta ut svängarna lite mer och prova föremål de vanligtvis inte skulle tittat på. Många går hem med en aha-upplevelse.”

För att nämna några av bidragen som ledsagar de förnämliga fotografierna av Christian Habetzeder.

För drygt 30 år sedan visades på Nationalmuseum en utställning om svenskt silver i en historisk återblick. Utställningens namn var *Enkelhetens triumf* och namnet tog sin utgångspunkt i att det fanns en enkelhetens linje i vår karga nordiska tillvaro – liksom inom all klassiskt inspirerad konst. Tänk cirkeln, kvadraten och andra geometriska grundbegrepp. Skönheten, menade man, låg i proportionerna och var inte ett tecken på landets fattigdom eller smedernas bristande skicklighet. Enkelheten var istället ett utslag av ett medvetet, estetiskt betingat val.

Det stramt enkla tilltalar också många betraktare i vår tid och vi möter det stundom i brukbar corpus och avskalad smyckekonst från medlemmarna i LOD. Men vår tids tillåtande stilideal är lika ofta dekorativt

och utsirat, och ett föremål kan lika mycket bestå av tankegods som glänsande yta. I silvret som hamras fram vid medlemmarnas arbetsbänkar möter vi snirkligt poetiska utflykter, fantasifulla materialmöten, humoristiskt underfundiga tankeställare och andra märkligheter. Det är konsthantverk både till lyst och som bärare av idéer.

Sedan 1999 har LOD skapat unika smycken och föremål i sin verkstad och butik på Kungsholmen. Gruppens namn är ett ord med många betydelser men i smedjan står det för det äldre viktmått som sedan medeltiden använts för uppskattning av silverhalt. Inom svenskt guld- och silversmide motsvarade ett lod 13,17 gram.

2019 firade LOD 20 år med utställningar och skriften du just nu håller i din hand föddes som en del av jubileet. Nu är vi många som önskar medlemmarna ytterligare en rad kreativa decennier.

Dan Gordan

är journalist med inriktning på design och konsthantverk. Han har skrivit boken Svenska möbler och deras formgivning, 1899 till idag.

Innehåll

Den konstnärliga dimensionen	4	Pernilla Sylwan	80
En gemenskap	11	LOD firar 15 år på	
Maki Okamoto	12	Örnsköldsviks museum & konsthall 2014	92
LOD och världen	24	De kommunikativa smyckena	100
Strength in Numbers	28	LOD and the freedom to roam	106
Erik Tidäng	30	Klara Eriksson	108
Hantverket – en gest av ömsesidighet		Manuality, skåpmat, or hungry for soul	116
och omsorg	38	Anna Nordström	120
Arbete i en unik modell	46	Urban asketism	128
Petronella Eriksson	48	The Push Button	130
Interagera med silverföremål	58	LOD firar 20 år på	
Tankar om det kollektiva	60	VIDA museum & konsthall 2019	132
My Swedish Family	62		
Ett sommarbrev till LOD	64		
En mötesplats – ett klurigt litet universum	66		

Tobias Birgersson	140
Lena-Stina Jerström	148
Den häftigaste av resor	154
Lyhördhet och ett flexibelt förhållningssätt	156
Min språngbräda till nya äventyr	157

Foto: Mats Håkansson

Urban Asketism
Röhsska Museet, Göteborg

Swedish Design in Belgrade
Cultural Front Belgrade och
Gallery Singidinum, Belgrad

It's a Long Way to the Top
Galleri Signerat Silver, Stockholm

Exploring metal
Sculpture To Wear, Los Angeles

LOD
Gallery Moroten, Stockholm

Urban Asketism
Kulturhuset, Stockholm

1999

LOD öppnar

Foto: Mats Håkansson

Medlemmar:

Erik Tidäng
Klara Eriksson
Tobias Birgersson
Åsa Lockner
David Taylor
Eva Wistedt

Urban Asketism

Vestlandske Kunstindustri
Museum, Bergen
Galleri Ram, Oslo

Sculpture to Wear

Bergamot Station Art Centre, Los Angeles

Classic VIII Sverige

Livsstilmässa i Belgien,
Kortrijk

Ny:

Petronella Eriksson

Slutar:

Eva Wistedt

2005

Swedish Style
Tokyo

Koncept Design

Nationalmuseum, Stockholm

Foto: Mats Håkansson

2007

År 2050 Waldemarsudde

Pernilla och Tobias
1:a och 3:a i tävling med
framtidstema, Stockholm

"60+6"

Galleri LOD

2008

**Sidsel Dorph Jensen
och Lone Lovshal**

Galleri LOD

A STATE OF CONTENT

A Selection of Extra Ordinary
Scandinavian Art, Gallery
Operating place, PUB,
Stockholm.

2009

LOD på Galleri 316 kubik

Hudiksvall

Connections with Objects

Grant McCaig och Angela Cork, Galleri LOD

The Art of Eating

Hyo Jung Lim, Galleri LOD

Hopea – Silver

LOD möter Finska silversmeder
Hanaholmen, Helsingfors

2010

Belgrade Connection

LOD och Cultural Front Belgrade,
Galleri LOD

Bowls

Annette Zey, Galleri LOD

Hammerclub Designmuseum

Erik, Klara, Tobias och Pernilla medverkar,
Köpenhamn

Silver

Galleri Montan
Tobias, Klara och Erik ställer ut med 24
europeiska silversmeder, Köpenhamn

Treasure or Trash

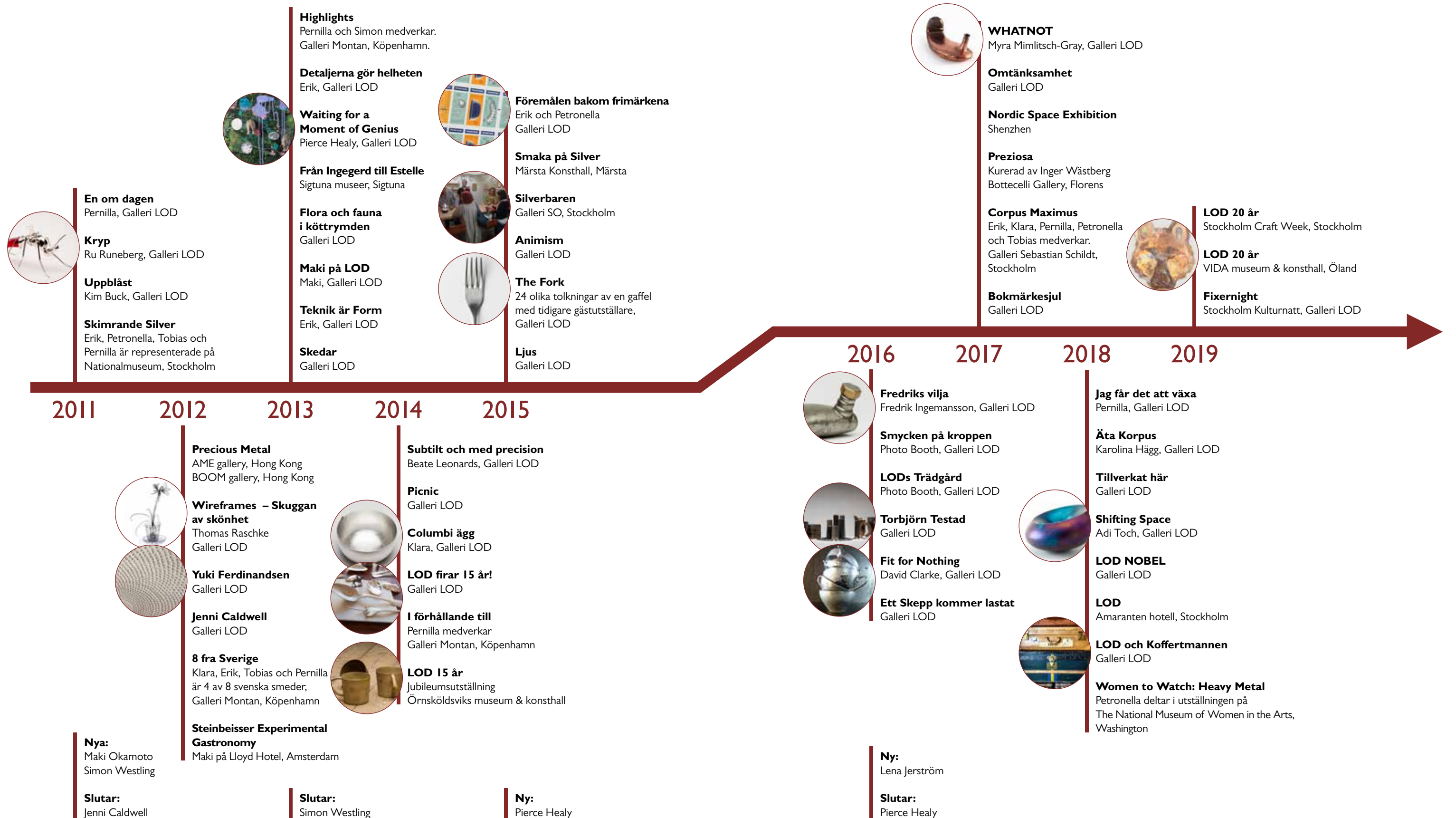
LOD ställer ut på Kulturni Centar GRAD,
Belgrad

Nya:

Jenni Caldwell
Pernilla Sylwan

Slutar:

Åsa Lockner
David Taylor

FLERGÅNGSARTIKLAR

Galleri LOD

Spegel, spegel ...

Maki deltar i utställning
Galleri Sebastian Schildt,
Stockholm

Andrew Hayes

Galleri LOD

LOD

Sadelmakarlängan,
Österbybruks herrgård,
Österbybruk

Anna Nordström

Galleri LOD

Medlemmar:

Klara Eriksson
Maki Okamoto
Anna Nordström
Pernilla Sylwan
Petronella Eriksson
Erik Tidäng

Ny:

Anna Nordström

Slutar:

Tobias Birgersson
Lena Jernström

En gemenskap

I ett av sina sista brev innan den planerade avrättningen skriver syndikalisterna och låtskrivaren Joe Hill "Förvål Bill. Jag dör som en äkta arbetarupprorsmakare. Kasta inte bort tid på att sörja. Organisera". Att sitta ensam på sin kammare och sörja kommer inte att förändra något utan bara genom att gå samman kan orättvisor bekämpas. Vi sörjer ensamma och kämpar tillsammans.

Konsthantverket är i de allra flesta fall långt ifrån en syndikalistisk kamp i början av 1900-talet men ändå finns det något i detta smått legendariska uttalande som också säger något till vår nutids konsthantverkare. Ensamhet i såväl skapandet som i det vardagliga underhållet kan för den enskilda verka övermäktig. Tillsammans kan vi få gemenskap, bli större än oss själva. LOD är en berättelse om detta, om enskilda konsthantverkare med olika praktiker och viljor vilka har gått samman. Det är en gemenskap som kommer ur en lust till görandet och önskan att föra en avancerad dialog med materialet metall. De delar erfarenheten i materialet, i en görandeexpertis som i former och uttryck skiljer sig åt mellan medlemmarna. Eller som en av medlemmarna formulerade det "Lod är ett gäng nördar i hantverk".

LOD hävdar hantverket, att det tar tid att nå det eftersökta uttrycket. Men hantverket är inte inåtvänt utan det är väsentligt för medlemmarna att sälja, att här forma en kontakt med intresserade, en dialog som också blir värdefull för det konstnärliga skapandet. Hos LOD finns en vilja att kommunicera, att de som kommer i kontakt med dem ska få en känsla för det som gruppen gör – för form och hantverk. De är en helhet som handlar om formen, utställningar, kommunikationen med kunderna men också om samvaron med varandra.

Genom de diskussioner som gruppen har haft under alla sina år har de utarbetat en tillit som idag är en tillgång i arbetet med såväl utställningar som i den vardagliga kommunikationen. I det gemensamma finns ett mod att pröva, eller som en av medlemmarna uttryckte

det "varje grej definierar inte mig personligen utan det är allas. Det är en fantastisk tillit till att du ibland får ge och ibland kan du ta. Summan är större än delarna." Man har lärt sig varandras styrkor och svagheter.

Samtidigt är det lätt att romantisera en gemenskap och ta den för given. Väsentlig för att LOD:s sammanhållning är inte bara en passion för hantverket utan också en praktisk struktur som gör det möjligt för alla att delta utifrån sina villkor. Strukturen består, bland annat, i kontinuerliga måndagsmöten som skapar transparens i diskussioner, gemensam städning och av avtal om medlemskap. Men det är inte bara en teknisk struktur utan också en för att dela erfarenheter, att upprätthålla nyfikenheten på varandras arbeten. Under parollen "hur smakar silver" prövar de varandras verk när något är färdigt. Ett smakande som också är ett kreativt lärande av varandra.

Denna grupp av "nördar" har framgångsrikt arbetat tillsammans i över 20 år. Ser mycket fram emot att få följa hur denna starka hantverksgemenskap kommer att forma sin framtid.

Christina Zetterlund

är hantverks- och designhistoriker. Hon är verksam som lektor i design på Linnéuniversitetet samt frilansande curator och skribent.

Foto: Christian Habetzeder.

Speglingar – Vandring bland minnen.
Mässing och ekram.
Foto: Christian Habetzeder.

Maki Okamoto

Mer än ett decennium har gått sen när jag flyttade till Sverige från Japan. Dessa år har varit fyllda med många värdefulla möten. Det har varit förvirring, hopp, längtan, sökande efter mig själv, smärta, sorg och glädje. Saker som jag trodde var "vanliga" och "självlara" visade sig inte alls vara det. Samtidigt som saker jag trodde skulle uppfattas vara "konstiga" med mig, var helt accepterade.

Acceptans är något jag tror behövs för att leva. Jag finner inspiration i min vardag och ur tanken att jag ska vara öppen för händelser.

En sked med tre blad, en spegel utan reflekterande yta, en kopp som inte går att dricka ur. När en funktion hindras visar sig andra värden och betraktaren uppmuntras till kreativitet. Jag lämnar utrymme för betraktaren att spegla sina tankar och känslor. Alla är vi olika, alla har olika bakgrund, alla känner vi olika saker trots att vi tittar på samma sak. De bilder du ser och de tankar och känslor du fylls av är alltid rätt. Betraktarens integritet är det mest värdefulla i mina verk.

Mina breda intressen har lett till olika samarbeten, som till exempel designduon MAKIAMI som jag driver

tillsammans med den grafiska formgivaren Ami Izaki. MINNEN, en installation av ljud och objekt med ljudkonstnären Sayuri Hayashi och matevent med Steinbeisser.

I samarbeten är det som att min hjärna aktiveras på ett annat sätt. Idéer kommer upp i ett behagligt tempo och tillsammans utvecklar vi nya sätt att jobba med objekt, vilket får mig att se mitt liv i andra vinklar. Jag kan vara fri i tankarna, på ett nästan drömtigt vis, och blir ofta glatt överraskad av resultaten.

Att vara på LOD innebär en hel del samarbete och en enorm mängd lärande från varandra. Samtidigt så har LOD acceptans och utrymme för mig att ha min grotta där jag kan gräva mig djupt in i min egna kreativa värld.

Maki Okamoto

är medlem i LOD.

Speglingar – Vandring bland tankar – Dimma
En konstnärlig gestaltning i tombak och koppar av Maki Okamoto
för Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge.
Foto: Karin Björkquist.

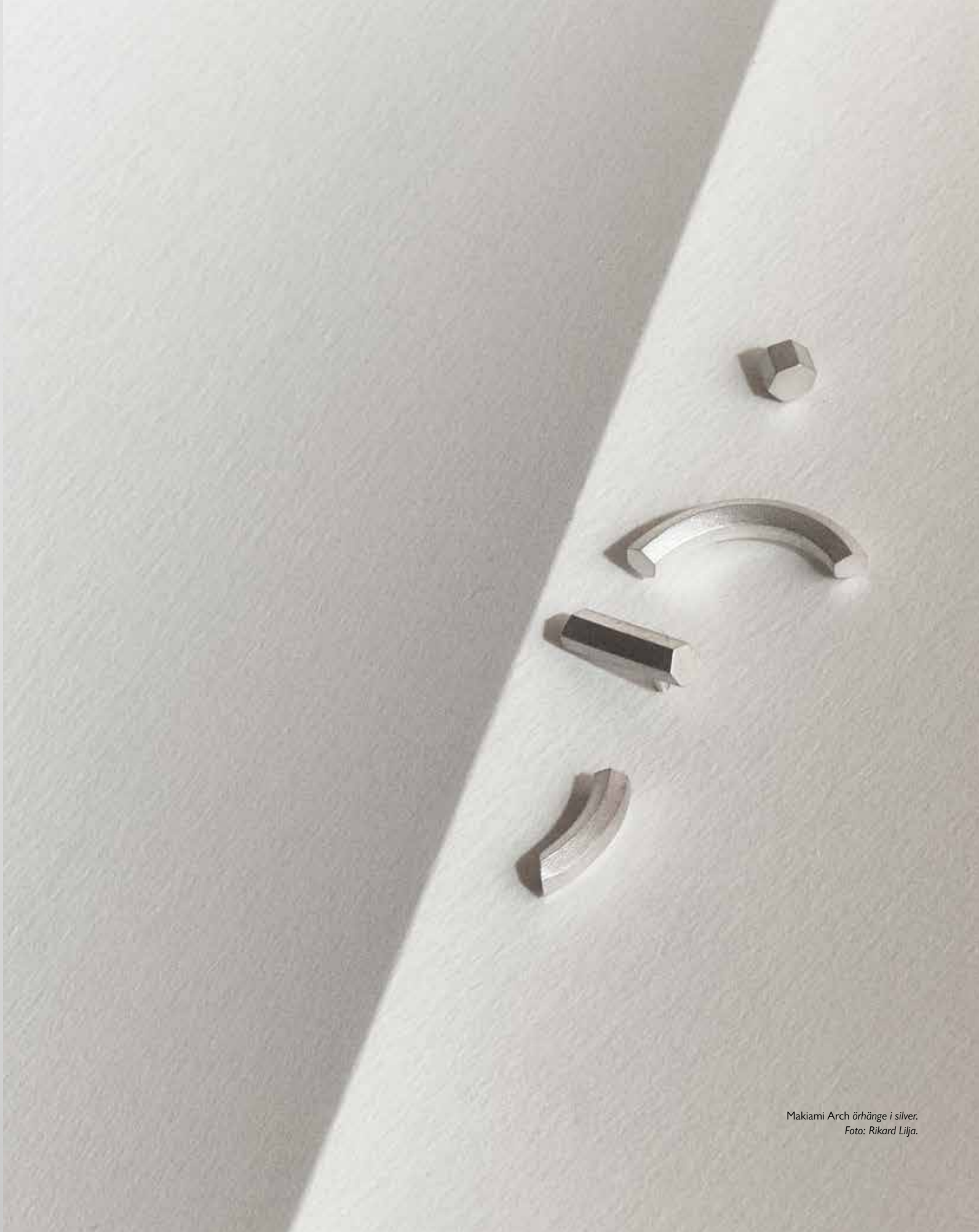
Speglingar – Vandring bland tankar – Timmar
En konstnärlig gestaltning i koppar av Maki Okamoto för Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge.
Foto: Karin Björkquist.

Ett projekt till mateventet Steinbeisser Experimental Gastronomy
på Lloyd hotel i Amsterdam.
Foto: Martin Kullik.

Ett projekt till mateventet Steinbeisser Experimental Gastronomy
på Lloyd hotel i Amsterdam.
Foto: Martin Kullik.

Makiami Arch örhänge i silver.
Foto: Rikard Liija.

Makiami Arch ringar.
Silver och 18K guld.
Foto: Rikard Lilja.

Makiami Arch halsband.
Silver.
Foto: Rikard Lilja.

Crooked Balance.
Makiami skulpturala kollektion med Crooked Concept.
Mässing.
Foto: Mathilda Werngren.

Crooked Balance.
Makiami skulpturala kollektion med Crooked Concept.
Mässing.
Foto: Mathilda Werngren.

Örsmücke Hortensia/känge av Petronella Eriksson
med silver- och kaffefärgad dimant.
Modell är Maj Eriksson.
Foto: Mats Håkansson.

Mats Birgersson på utställningen Photo Both,
under Kulturnatt Stockholm år 2016.
Äggskål i silver av Klara Eriksson.
Pärilhalsband av Tobias Birgersson.
Foto: Christian Habetzeder.

Maura Tavares på utställningen Photo Both,
under Kulturnatt Stockholm år 2016.
Halsmycke Ärtblommor i 18K guld med
appetit av Petronella Eriksson
Armband i silver av Pernilla Sylwan. Ring
Orkide i silver av Klara Eriksson.
Foto: Christian Habetzeder.

Per Rudin på utställningen Photo Both,
under Kulturnatt Stockholm år 2016.
Lagerkrans i silver av Erik Tidång, 2015.
Foto: Christian Habetzeder.

LOD och världen

Lod är ett föremål som pekar mot jordens mittpunkt.

LOD är en grupp som har sin verkstad, butik och galleri på Kungsholmen.

Den består av sex personer, korpus- och smycke-konstnärer.

Platsen, en liten, nära lokal, där konsthantverkaren har en påtaglig närvaro.

Man kommer in direkt från gatan och dialogen, kommunikationen infinner sig omedelbart.

LOD har möjlighet att utvidga ringarna genom att ha ett nära samarbete med en kurator som förstår området och praktiken och skapar utställningar på andra orter och platser med intressanta teman.

Steget vidare att träda in i den mediala och digitala världen med tankar, essäer, utbyte. Nya sammanhang, skapat av sig själv eller andra.

Förutom sig själva bjuder de in till sitt galleri, gäst-konstnärer, nationella och internationella.

Lokalen är en knutpunkt, ett centrum för möten. Den kompletta verkstaden innebär möjligheter för Artist-in-residence.

Smyckekonstnären har annars lätt att själv röra sig över planeten med sin utställning i handbagaget.

Mina erfarenheter från laspis-projektet Craft in Dialogue lärde mig vikten av generositet, att bjuda in andra konstnärer, att konkretisera vårt motto "Craft is Handmade Communication."

Jag ser nu LOD på Kungsholmen som i en intim spegel.

LOD är en koncentrerad erfarenhet som sprider sig i många riktningar, man undervisar i Steneby, Konstfack,

Leksands folkhögskola, Nyckelviksskolan etc. Elever, internationella seminarier.

Det konstnärliga skapandet är inte en isolerad verksamhet (som hos många konsthantverkare), utan en expanderande pedagogik, överföring, tradition i ordets bärande betydelse.

Praktiken är nyskapande.

Verkstaden, mittpunkten.

Corpus, smycket är nära, kroppsnära. Människor skaffar sig smycken för att de vill bära smycken. Smycket är öppning till beundran och ett fysiskt samtal.

Päivi Ernkvist

är keramiker, curator och skribent med många separatutställningar sedan debuten 1973, utbildad på Konstfack. Hon har gjort en rad offentliga verk, bland annat den keramiska gestaltningen av Sättra T-station. Hon driver sedan 2010 forskningsprojektet Figurindialogen. Idag är hon projektledare på Stockholm konst. Mellan 1991-2002 var hon projektledare på Statens konstråd och därefter Craft in Dialogue/laspis 2003-2006.

Speglingar
Bordspegel i mässing av Maki Okamoto.
Foto: Maki Okamoto.

Pärlhalsband Ollon i titan,
pärlor och caramboleklot
av Tobias Birgersson.
Bärs av Inger Wästberg på
utställningen Photo Both,
under Kulturnatt
Stockholm år 2016.
Foto: Christian Habetzeder.

Mamma pappa barn
Halssmycke för nyblivna föräldrar av Klara Eriksson och Tobias
Birgersson i silver och röda stenpärlor. Modell är Leia Birgersson.
Foto: Mats Håkansson.

Armband Johanna i silver av Petronella Eriksson
från utställningen Om Johanna.
Foto: Mats Håkansson.

Halssmycke av Tobias Birgersson och Tanja Mala.
Caramboleklot, silver och vintage kimono tyg.
Bärs av Berndt Arell på utställningen Photo Both,
under Kulturnatt Stockholm år 2016.
Foto: Christian Habetzeder.

Halsband att läsa själv; Sherfbeck av Petronella Eriksson från
utställningen Om Johanna 2004, Nutida Svenskt Silver, Stockholm.
Silver, papp, trycksak och citriner.
Foto: Mats Håkansson.

The Cup.
Master of Fine Arts at Konstfack Ådellab.
Cupism Brass work by Maki Okamoto.
Photo: Christian Habetzeder.

Strength in Numbers

What accounts for the high quality of the Scandinavian metalworking scene? At first the answer might seem obvious: the Nordic countries have been world leaders in this discipline for centuries, and enjoyed particular success in the modernist era.

It doesn't seem so long ago that American smiths were traveling over to Denmark and Sweden to learn skills that were all but forgotten in the USA – or else studied with Scandinavians who had come to teach in universities here.

But stylistically speaking, the strength of the Nordic metal scene today has little to do with that modernist inheritance. Adventurous innovation is the general rule. Rather, it can best be explained by the structural support that continues for the discipline. The ongoing efforts of institutions (pre-eminently Konstfack, in Stockholm), and the far-sighted policy of supporting the arts and crafts through government funding, has created an open and creative situation that is seen in very few other parts of the world. The fact that art schools actually still teach hand skills, and not just theoretical approaches, is also a crucial factor.

LOD fits into this picture: even though its constituent makers are all outstanding in their own way, it is more than the sum of its parts. In America, craft has an ironclad association with individualism, the dream of the autonomous and self-reliant maker. There's something to be said for that. But as the continuing Scandinavian craft experiment demonstrates, there's also strength in numbers.

Glenn Adamson

is a curator and writer from New York. He has previously been a senior scholar at Yale Center for British Art and head of research at the Victorian & Albert Museum in London. His new book Craft: An American History will be published 2021.

*Wings by Pernilla Sylwan for Gallery Nutida Svenskt Silvers
50-year anniversary at Halwylska Museum 2013.
One meter in diameter Steel Bowl adorned with copper wings.
Photo: Hans Bjurling.*

Foto: Christian Habetzeder.

Erik Tidäng

När jag skriver detta är det precis 22 år sedan jag passerade ett skyltfönster på Kungsholmen med en handskriven lapp – "Lokal överlåtes".

Ett par veckor tidigare hade jag avslutat mina studier på Konstfack. Det hade gått bra. Med ett stipendium från skolan hade jag ekonomi och självförtroende att satsa på en framtid som konsthantverkare. Vi var sex studenter från metallinjen som ville arbeta, verka och utvecklas tillsammans. Det blev LOD.

Jag har alltid uppskattat och inspirerats av metallens precision och styrka. Som barn gillade jag att bygga modeller. Det gav mig färdigheter som var till nytta när jag fördjupade mig i hantverket. Det gav också förmågan att se detaljer. Glädjen i att genom teknik, "lura" den motspänstiga metallen att formas efter egna idéer var och är fortfarande en drivkraft. Att från en idé, via papper och penna, konstruera en form som tillverkas och blir ett funktionellt föremål, ger fortfarande en kick. Det är svårt och jag lär mig mycket varje gång jag tillverkar något. Allt jag gör är nytt på något sätt.

I mitt konstnärliga arbete utgår jag ofta från en teknik och undersöker hur den kan användas och eventuellt utvecklas. Nya sätt att forma metallen ger nya former. Om jag skulle våga mig på att karaktärisera

mitt formspråk skulle jag säga att det ligger i en balans mellan det mekaniska och det organiska. Att ge den stumma metallen någon sorts livfull form. Resultaten av mina undersökningar har jag presenterat i utställningar både i Sverige och utomlands, men alltid först i LODs lokaler.

Erik Tidäng

är medlem i LOD.

*Ljusstake i oxiderat stål och mässing, 2018.
Foto: Erik Tidäng.*

Byggmodell med ljushållare
eller ljusstake med miniatyrstegar?
Stål och mässing, 2020.
Foto: Erik Tidäng.

Kotor – armband i silver, 2010.
Foto: Erik Tidäng.

Populära vigselringar av titan och vitguld.
Foto: Erik Tidäng.

Tea online – tekanna med QR-kod som leder till kannans egna hemsida från utställningen Teknik är form.
Foto: Erik Tidäng.

Mossa – ring i silver och patinerad brons som fick vara med på Oscarsgalan när den svenska filmen Gräns var nominerad, 2019.
Foto: Erik Tidäng.

*Tekanna av silver med handtag av valnöt, 2017.
Foto: Erik Tidäng.*

*Fågelbon – korgar i oxiderat stål och silver. Små likadana element bygger större former, som pinnar i ett fågelbo, 2011.
Foto: Erik Tidäng.*

*Stuprör – vas i silver
på bas i stål från utställningen
Kål och Stål, 2009.
Foto: Erik Tidäng.*

Hantverket – en gest av ömsesidighet och omsorg

Med min bakgrund som både bokbindare och forskare i pedagogik vill jag här försöka ge några perspektiv på vad LOD och liknande grupper av hantverkare bidrar med ur en bildningssynvinkel.

En del tänker på det praktiska som något ganska generellt, det är en praktisk förmåga att kunna skriva en bra forskningstext lika väl som att kunna lägga tak. Det är en praktisk förmåga att kunna räkna likaväl som att kunna binda böcker. De menar att det praktiska handlar om sådant som kräver övning och erfarenhet för att

bemästra. Andra tänker på det praktiska som synonymt med vad vi gör med våra händer. Då är inte skrivandet och räknande särskilt praktiskt. Tänker man som de förstnämnda riskerar man att förlora det unika i våra händers verksamhet. Tänker man som de sistnämnda riskerar man att bidra till uppdelningen mellan teori och praktik som sällan varit ett konstruktivt tillskott till debatter och reflektioner (inte minst eftersom det gärna blir värdeladdat och man kategoriserar folk som "teoretiker" eller "praktiker").

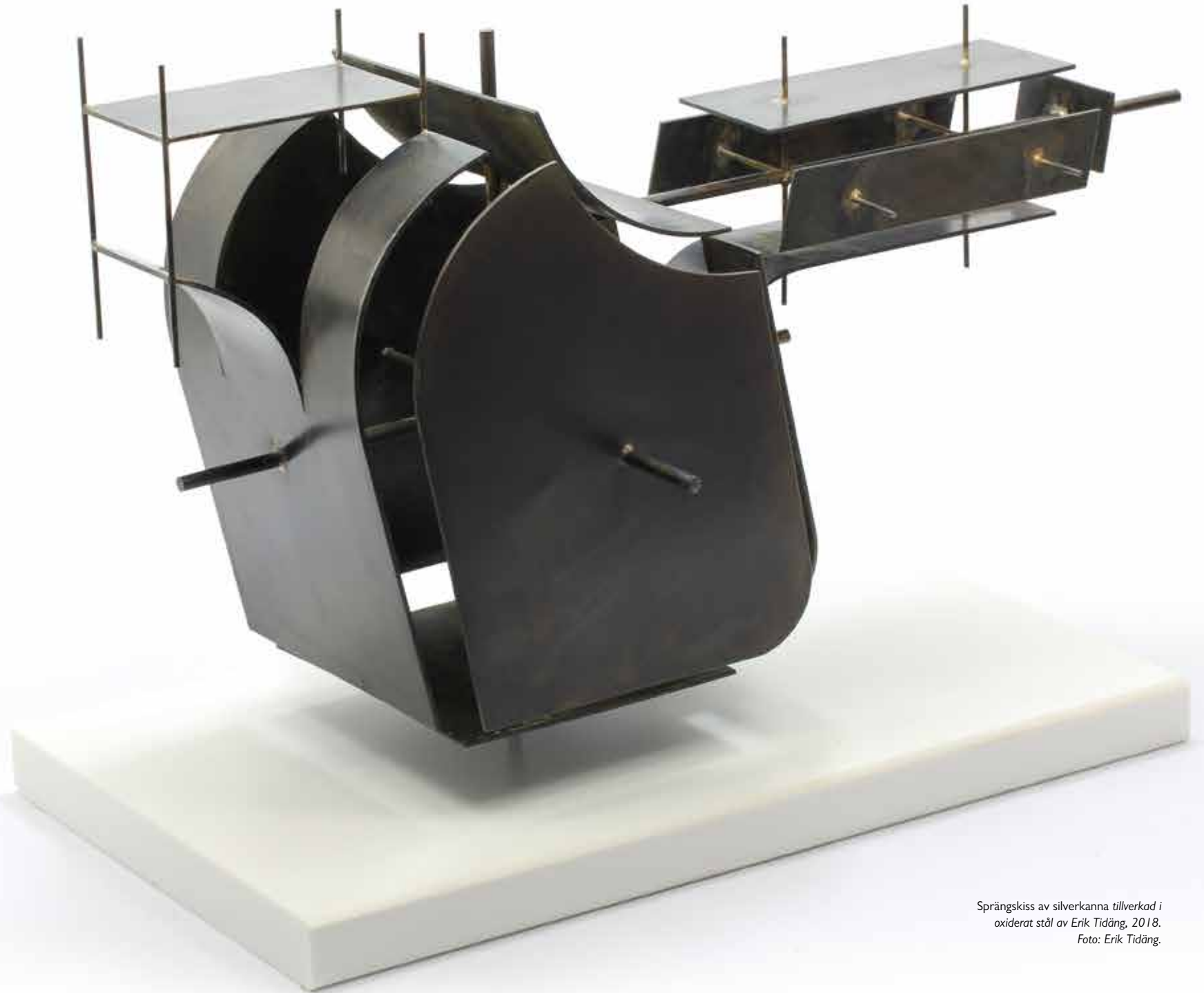
Man kan också skilja mellan intellektuella, sociala och materiella hantverkspraktiker.

En intellektuell hantverkspraktik ägnar man sig åt när man mest håller på med det som ibland kallas symbolmanipulation, alltså läsa, skriva, räkna, programmera och liknande.

En social hantverkspraktik ägnar man sig åt när det huvudsakliga arbetet är kommunikation och interaktion med andra människor, exempelvis när man arbetar som psykolog.

En materiell hantverkspraktik kräver alltid en viss insats av manuellt (hand)arbete för att bearbeta ett material. En av mina huvudangelägenheter i forskningsarbetet har varit att försöka lyfta fram hur intensivt vår kultur är inriktad på utbildning för, och arbete med, intellektuella samt sociala hantverkspraktiker och hur mycket vi går miste om genom att bortse från de materiella praktikerna. Det är detta jag tänkte diskutera lite mer ingående här.

Om man själv saknar erfarenhet av materiella praktiker som sträcker sig utöver det relativt ytliga så är

*Sprängskiss av silverkanna tillverkad i oxiderat stål av Erik Tidäng, 2018.
Foto: Erik Tidäng.*

Diverse korntänger, storknäbbar, pincetter och flackstång.
Foto: Christian Habetzeder.

det svårt att riktigt ha fantasi nog att förstå vad de kan bidra med. Jag ska ge två exempel.

Det är allmänt känt idag att mycket undervisning blir bättre om man förmår integrera konst och hantverk i den. Dels för att detta tar fler sinnen i anspråk, dels för att det leder till fler direkta erfarenheter och dels för att det ger utrymme att bearbeta och uttrycka de kunskaper man annars mest får lov att ta in. Samtidigt är detta bland det svåraste att få till i praktiken eftersom de flesta ämneslärare saknar egen kunskap och erfarenhet av hantverken och deras potential att bidra till undervisningen.

Motsatsen gäller också om än i mindre utsträckning, många hantverkare saknar djupare kunskaper om sitt materials historia, naturvetenskapliga lagbundenheter, samhällskontext och pedagogiska potential.

Vi gjorde nyligen några försök till vidareutveckling av en hantverksorienterad ämnesundervisning på Waldorflärlärarhögskolan där ett gick ut på att gjuta pilspetsar i brons med lärostudenterna och parallellt också smida pilspetsar i järn. Målet var att ge dem en direkt erfarenhet av de kvalitativa skillnaderna mellan brons- och järnålder förbundet med en inblick i hur mycket pedagogisk potential som finns i en rejäl smältugn.

Oavsett vilket hantverk man tar, bokbindning, silversmide, keramik, vävning, ljusstöpning osv. så finns det en kunskapspotential i det som är närmast outtömlig. I ljusstöpningens fall räcker det med att söka rätt på den berömda brittiske fysikern (och bokbindaren) Michael Faradays föreläsningar för ungdomar om ett vaxljus kemiska historia (*The chemical history of a candle*).

Det som LOD och andra gör är ett bevarande och utvecklande av en kunskapstradition där jag vågar påstå att varje hantverk är mer omfattande än en motsvarande filosofisk idétradition. Det är inte bara för undervisning som detta gäller. Även den fortsatta tekniska utvecklingen i samhället har mycket kvar att hämta både i direkt och indirekt mening. Direkt eftersom så många nischade

Tobias Birgerssons ciselörhammare. Foto: Christian Habetzeder.

hantverksprocesser, material/ämnen och recept återstår att undersöka mer systematiskt. Indirekt eftersom vi idag vet att ett av de viktigaste bidragen till nya uppfinningar och insikter är förmågan till lateralt tänkande, dvs. förmågan att koppla ihop till synes helt olika områden (se utförligt i David Epsteins bok *Range*). Eftersom så få idag utbildar sig inom ett hantverk för att därefter fortsätta med en utbildning inom exempelvis olika akademiska discipliner (oavsett om det handlar om teknik, naturvetenskap, medicin, samhällsvetenskap eller humaniora) så är hantverkens bidrag till detta ännu försumbart. Med andra ord: om vi vill utbilda riktigt kreativa programmerare, tekniker, pedagoger, läkare, mm. så gör vi klokt i att först ge dem ett hantverk!

Arbetet med det hantverkspraktiska kan också bidra med djupa bildningserfarenheter som är svåra eller omöjliga att uppnå på annat sätt eftersom de är knutna till vårt förkroppsligade tillstånd.

Alltför länge har bildningsdiskussionen dominerats

Handsmidda och filade ciseleringspunsar av Tobias Birgersson.
Foto: Christian Habetzeder.

av personer med en yrkesbakgrund i det intellektuella och kommunikativt-sociala, alltså praktiker som snarast bortser från vår kroppslighet. Vi har därmed också ärvt en ensidig förståelse av bildning som i sin snävaste form är liktydig med att vara beläst. Men redan med Goethes bildningsromaner, *Wilhelm Meisters läroår* respektive *Vandringår* (motsvarande lärling och gesällstadierna), lades fröet till en bildningsförståelse där bildning är att betrakta som en biografisk utvecklingsprocess. Alltså en helt öppen syn på vad bildning är som i princip är liktydig med: berätta om det i ditt liv som varit ovanligt meningsfullt, berikande och avgörande för den du blivit.

Ber man hantverkare berätta om sådana erfarenheter träder bildningsprocesser fram som är unika för olika material, arbetsformer och verktyg. Jag har berättat om en sådan erfarenhet nyligen i boken *Bildning och praktisk klokhet i skola och undervisning* som jag återger här för att exemplifiera:

Det var en period i klass sju eller åtta när jag fick i

specialuppgift att smida en serie järnkrokar som behövdes i skolans bokbinderi. Själva järnsmidet var inga problem, det kunde jag väl vid det laget, men sen skulle krokarna svarvas på ena sidan för att kunna gängas så att de kunde skruvas. Den stora metallvarven skrämde mig. Jag var inte särskilt stöddig och maskinen var vild, framför allt så gjorde metallspånen ont när man fick dom på händerna och armarna (men de var ofarliga man fick inga sår). Jag försökte med handskar men då blev precisionen i arbetet lidande och det värsta som kunde hända var att man slant med stålet som skavde bort metallen, då kunde man förstöra kroken. Dessutom lät det läskigt när det hände och hela maskinen skakade till och låste sig. Jag tror att jag gjorde ett tiotal krokar och det var på gränsen till vad jag stod ut med, jag fick bita ihop varje gång jag gick in till svarven för att arbeta. Om jag inte haft så pass stor aktning som jag hade för mina lärare och en känsla av att jag tillverkade något viktigt som skulle användas så hade jag säkert givit upp direkt. Det är första gången jag minns att jag utsattes för något som upprepat orsakade mig avsevärt fysiskt obehag, till och med rädsla, och ändå uthärdade det.

Allt i den här skildringen relaterar till det kroppsliga. Maskinen, det fysiska obehaget, problemet med verktyget. Poängen är att denna och andra, liknande, upplevelser på ett avgörande sätt bidrog till att jag kom till en inre säkerhet som varit avgörande för det fortsatta livet i stort. Jag tror inte att den sortens säkerhet, en säkerhet som har med känslan och viljan att göra, är lika lätt att utveckla genom intellektuella och sociala bildningserfarenheter (även om det förstås är långt ifrån uteslutet).

Jag skulle säga att den hantverkspraktiska bildningen än så länge är närmast okänd för oss. Det är på tiden att hantverkare tar plats och berättar om sina bildningserfarenheter för att råda bot på den saken. Inte minst eftersom det också handlar om hur vi för våra kunskaper vidare.

Att ha en lärling i verkstaden är (eller kan vara) en yrkesbildningsfråga, alltså inte bara en fråga om yrkesutbildning utan också om att bli bildad i yrket. Vill vi att vår yrkeskultur ska bli rikare och blomstra eller är vi nöjda med yrkeskulturer som kan vara småsinta, okunniga, sexistiska och rasistiska, ohederliga, mm? Eftersom vi ofta är så få, så är ansvaret som varje grupp hantverkare bär jämförelsevis stort. Av berättelserna och återblickarna i den här boken att döma så har LOD som grupp varit ett föredöme i denna bemärkelse.

Men det behövs mer systematik och självmedvetenhet. Vi behöver tänka på våra berättelser som

"Weiler LZ280, kanske den bästa svarv som tillverkats!" – Erik Tidäng.
Foto: Christian Habetzeder.

Tobias Birgersson vid sin ortsbänk.
Foto: Christian Habetzeder.

kunskapskällor och inte bara som mer eller mindre sköna anekdoter. Vi behöver skapa och bibehålla en konversation där vi medvetet funderar över och utvecklar bildningsinslagen i våra yrken. Yrkesbildning är inget som uppstår av sig självt annat än i den utsträckning som ett material fostrar och formar ens person. Yrkesbildning är framför allt en fråga för vår gemensamma ansträngning att erbjuda våra lärlingar en bildningsorienterad form av hantverksutbildning.

Som manuell arbetare gör man också något unikt på ett annat men besläktat sätt. Oavsett om vi är hantverkare, jordbrukare eller kemister så delar vi en sak. Vår aktivitet är inte enbart inriktad på andra människor utan förvandlar också naturen. Den tyske romantiske diktaren Novalis skrev i en aforism: *Wir sind auf einer Mission, zur Bildung der Erde sind wir berufen* (vi är på en mission/uppdrag, vi är kallade att bilda jorden).

Alltså, för oss som arbetar med det materiella, så är det inte enbart personlighetens bildningsprocess som det kan röra sig om utan även en som omfattar naturen.

En del av bokbindningsarbetet inbegriper att lägga guldsnitt, dvs. att lägga bladguld på boksidornas kanter. Det inbegriper också emellanåt att för hand och med maskin pressförgylla olika mönster i framför allt skinnpärmor. Man kommer alltså som bokbindare i kontakt med förgyllning som hantverk. Under senare år har jag arbetat särskilt med dessa och andra förgyllningstekniker och i olika sammanhang försökt förklara att en målsättning med att arbeta med bladguld är att det praktiskt taget förintar guldet som substans. Bladguld är så tunt att det är på gränsen till omöjligt att återvinna när det väl använts samtidigt som det förgyllda objektet ger sken av att vara solitt om man täcker det helt.

Det är värt att reflektera en del över hur dubbel vår relation har varit till guldet historiskt. Å ena sidan har det alltid representerat vishet i kulter, mytologi och sagor. Å andra sidan finns det väl inget som lockar fram våra sämsta sidor, över vilket vi oftare bedragit, bestulit och mördat. Det fina med just bladguldet är att det i stort sett bara är skenet som återstår, substansen är minimal och därmed också värdet (man betalar i huvudsak för arbetet med att tillverka det).

I arbetet med bladguld befriar vi guldet från dess bindning till vår girighet, lust och grymhet. Målsättningen är att allt guld så småningom blir till bladguld och sen löser upp sig.

Vad jag vill ha sagt är att detta berör inte bara vår mänskliga relation till ett material, det är inte enbart en

Diverse parallelltänger. Foto: Christian Habetzeder.

fråga om vår bildningsprocess, det är också något som berör materialet självt. Även guldet, silvret och jorden har en biografi.

När vi i vår kultur mest beter oss som om naturen finns där för att plundras, utnyttjas och slängas så representerar hantverken, åtminstone när vi fattar dem i deras bildningsorienterade form, en gest av ömsesidighet och omsorg. Jag kan bara lyckönska LOD och alla andra till ett fortsatt arbete med den här sortens frågor.

Ruhi Tyson

är lektor i pedagogik vid Stockholms universitet och på Waldorflärlärhögskolan samt bokbindningslärare på Kristofferskolan i Bromma. Han är författare av boken Bildning och praktisk klokhet i skola och undervisning.

Arbete i en unik modell

LOD Metallformgivning ligger på en tyst liten gat-stump – Norra Agnegatan 40 – på Kungsholmen. Ett bättre namn än LOD på en guld- och silversmides-verkstad, butik, utbildningslokal i kombination med ett designkontor och konsthantverksgalleri är svårt att tänka sig. Ett lod betyder många olika saker. Med hjälp av ett sådant kan man till sjöss avgöra djupet i farleder. Ett lod begagnas i många hantverksyrken för att kontrollera lodlinjer och det kan även utnyttjas som motvikt i en damastvävstol. Det användes förr för att avgöra silverhalten och fungerade även som viktmått. Lod är också en tillsatsmetall vid lödning – mjuklödning, hårdlödning eller svetslödning ...

Allt detta beskriver både symboliskt och konkret verksamheten på Norra Agnegatan 40. LOD-gruppen har "lodat" sig fram till en modell som mig veterligen är unik, inte bara i Sverige. Medlemmarna är både sammansvetsade kollegor och fritt skapande individer öppna mot vad som händer i omvärlden. Därför kan de samsas med sina olika formspråk. I verkstan arbetar sex smeder vid varsin arbetsbänk, några av dem sedan mer än tjugo år tillbaka. Fyra av dem tog sin masterexamen på Konstfack kring sekelskiftet 2000.

Maki Okamoto, anslöt sig till gruppen ett drygt decennium senare. Hennes examensarbete uppmärksammades och hyllades. Genom att förändra de arketyiska utseendena på våra ätredskap fick hon oss åskådare att betrakta dem med nya ögon.

När vi tar i något, registrerar vår kropp tyngden eller lättheten och föremålens "hud". Med tiden blir det en vana och vi upphör då oftast att betrakta tingen. Men inget är givet, menar Maki. Strävan efter att betrakta världen med oförstörd blick delar hon med de andra i gruppen. De ting vi har omkring oss bär på lager av minnen. Tingen "talar" inte bara till oss utan också med varandra.

Anna Nordström är den senaste medlemmen, från 2020. Även hon med en masterutbildning från Konstfacks Ådellab. Hon tillhör en ny generation

smyckekonstnärer, för vilka narrativ är utgångspunkten i deras skapande. Hennes formspråk är poetiskt och ofta laddat med känslor av vemod, sorg och saknad.

LOD-medlemmarna arbetar alltså med egna projekt och objekt, när de inte gör smycken och corpus på beställning. Var och en av medlemmarna har ett personligt formspråk och förhållande till materialen. Ibland bestämmer de ett gemensamt tema som var och en tolkar på sitt sätt, t.ex. personliga bokmärken, bestick till restaurangen Rolf Kök eller julprydnader. De är nyfikna på gamla och oprövade tekniker, på tingens olika gestalter och uppgifter i våra liv. När de vill lära sig något nytt ordnar de ett seminarium eller en kurs. De behärskar därför en rad tekniker och har tillsammans en stor bredd av uttryck. Det gäller också deras val av metaller – järn, titan, koppar, rostfritt, mässing, silver, guld – och olika träslag.

Klara Eriksson har visat med sina noga utprovade bunkar i silver för pannkaks- eller sockerkakssmet – med tillhörande visp och decilitermått – att silverföremål kan vara brukbara vardagsvaror. Ett silverkärl är outslitligt jämfört med en skål av plast. Det kan därför ärvas av kommande generationer. Och hennes diskpropp i silver är den vackraste propp jag sett. Dessutom outslitlig. Hon skänker skönhet till det oansenliga och annars nedvärderade.

Även Petronella Eriksson betonar silvrets brukbarhet. Hennes kannor "vill bli sotiga och diskas i bäckvatten, bland ormbunkar och fuktiga mossor". Hennes smycken "vill bäras, nötas, putsas och lagas. Konsten består i själva användandet". Grenar och kvistar förenar sig med hennes kärll och smycken och länkar oss som använder dem till naturen. De påminner oss om hur fantastiskt vacker en skog kan vara. En av hennes kannor förevigades på ett frimärke 2015. Den har alltså också börjat en resa ut i världen.

Till samma frimärksserie *Järn möter silver* 2015 valdes också ett smycke av Erik Tidäng. Armbandets karaktäristiskt för hans formspråk. Det består ofta av hans

mångfaldigade, egna "standard"-bitar, som vrids, vänds, sätts ihop för att tillsammans skapa en ny, intressant helhet. Även i sina corpusarbeten bygger han och fogar samman. Tekniken bidrar aktivt till formen. Han förhållningssätt kan beskrivas som konstruktivistiskt, där geometriska grundformer kombineras på fascinerade sätt. Liksom sina kollegor på LOD värnar han om brukbarheten: Det ska vara enkelt att fylla en kanna med vätska. Det ska inte droppa från pipen, strålen ska brytas perfekt. Handtaget ska bestå av ett träslag som gör att man inte bränner sig.

Pernilla Sylwans formspråk är väsensskilt. Det är gracilt, och vackert. Besläktat med den ständigt föränderliga, växande naturen. Som om en lätt sommarbris gled genom hennes ting förmedlar de stilla rytmer och en mjuk rörelse – en utmanande uppgift att åstadkomma i hård och styv metall.

Att bearbeta metaller, både ädla och halvädla, är tekniskt bland det mest krävande en konsthantverkare kan ägna sig åt. Det går inte att slarva och fuska. Allt det jag sett av dessa sex personer har haft en precision in i minsta detalj. För att kunna bryta en tradition och skapa något nytt måste man behärska sina tekniker och material. Då kan våra upplevelser utmanas, berikas och fördjupas.

Kerstin Wickman

är skribent och professor em. i design- och konsthantverkshistoria, Konstfack. Hon har skrivit en rad böcker om design och konsthantverk, från senare år Margareta Hennix – formgivare och konstnär, A&E Design: The book, och Wanja: ett färgstarkt designliv.

*Mammalian Protuberance av Tobias Birgersson.
Svarvad black sherrywood, brons och 18K guld.
Bilden är från LOD:s utställning på
Örnsköldsviks museum & konsthall.
Foto: Christian Habetzeder.*

Petronella Eriksson

Skönhet är ett kontroversiellt begrepp. Att göra något vackert och funktionellt är utmanande i den samtida metallkonsten. Men för mig har skönhet, och den förundran som skönheten väcker, ett egenvärde. Skönhet får människor att se.

Jag förälskade mig i metallen redan som barn när jag hittade en kopparkabel i mina föräldrars trädgård. En tråd av formbar metall, en tredimensionell linje. Metallen kan behandlas som en strandsten: så här är du, detta är din skönhet. Eller som en slipad diamant: det här är vad jag gör dig till, detta är perfektion. Om det första är ett utforskande av materialet så är det senare ett utforskande av min egen förmåga, och i förlängningen av den mänskliga förmågan som helhet.

Jag arbetar med att undersöka silverföremålens plats i vardagen. För mig är bruket av föremål intimt förknipat med den konstnärliga upplevelsen av dem. Mina föremål blir ett tillfälle att stanna upp och hitta sin närvaro i nuet. De är fungerande bruksföremål som vill ge användaren någonting mer än bara funktion. På samma sätt ser jag ett smycke som inte sitter på kroppen som någonting ofullständigt. Smycken hör ihop med kroppen och med den mellanmänskliga kommunikationen.

Växandet har alltid varit en inspirationskälla för mig. Framförallt de tredimensionella linjerna hos skott, klängen och grenar. De kroppar jag använder till kannor och behållare tar sitt avstamp i frukter och frön, de plana ytorna i mina smycken relaterar till blommor och blad. Jag letar efter skönheten i dem, den fungerande bärande balansen, och använder den till mina arbeten.

Petronella Eriksson

är medlem i LOD.

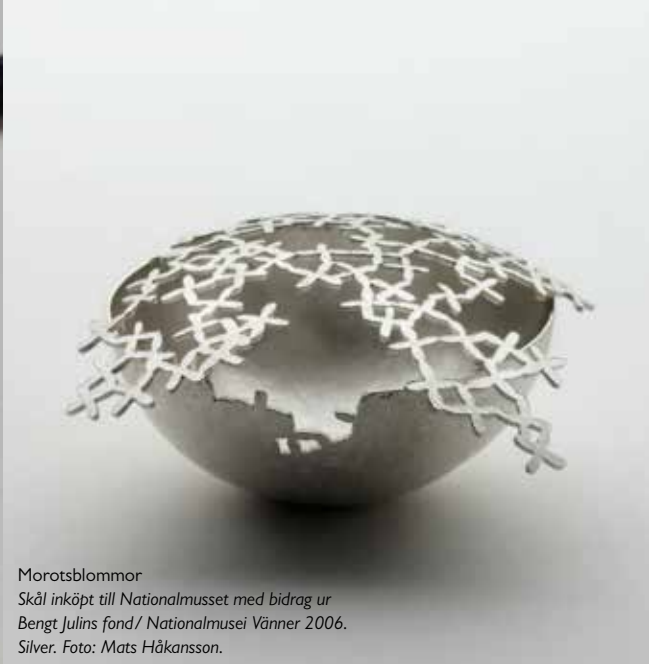
När du behöver bära skogen med dig är en ring/planteringskärl i oxiderat silver.
Foto: Petronella Eriksson.

Vintergren i oxiderat silver,
från utställningen Berättelser och andra bruksföremål,
på Nutida Svenskt Silver, 2008.
Modell är Björn Johanson.
Foto: Mats Håkansson.

Halsband till mamma från utställningen
Om Johanna 2004,
på Nutida Svenskt Silver i Stockholm
Silver, citrin, akvamarin, iolit och vitt guld.
Foto: Mats Håkansson.

Morotsblommor
Skål inköpt till Nationalmusset med bidrag ur
Bengt Julins fond / Nationalmusei Vänner 2006.
Silver. Foto: Mats Håkansson.

Brosch Belgrad i blåsträt glas, silver och låsbricka i form av ett mynt.
Foto: Mats Håkansson.

Halsband att läsa själv; Rasmus Nalle från utställningen Om Johanna, 2004
på Nutida Svenskt Silver i Stockholm.
Silver, papp, trycksak och labradorit. Foto: Mats Håkansson.

Grenring inköpt av en fransk gallerist (Galeri Pappilon). Stenen var
ursprungligen en second-hand-sten som senare blev stulen ur ringen i den
grekiska tullen. Var kom den ifrån? Vart försvann den? Jag fick låta
slipa en ny sten. Silver, kvarts. Foto: Mats Håkansson.

Nästa gång blir jag ett träd
Tillbringare inköpt till Nationalmuseum med bidrag ur Bengt Julins fond/ Nationalmusei Vänner.
Från utställningen Nästa gång blir jag ett träd, 2013 på Nutida Svenskt Silver i Stockholm.
Silver, gjutet, drivet och lött.
Foto: Christian Habetzeder.

Näckros/Klänge från Nutida Svenskt Silvers 50-års jubileumsutställning
på Halwyska museet. Silver och citronkvars.
Modell är Maki Okamoto Alm.
Foto: Christian Habetzeder.

*Vigselring i rött guld 18K, med etisk framtagen vit diamant.
Foto: Petronella Eriksson.*

*Mjölkkanna Skogen i silver med tallgren.
Utställd 2018 på Women to Watch: Heavy Metal
på The National Museum of Women in the Arts, Washington, D.C., USA.
Foto: Petronella Eriksson.*

*Kryddställ i silver och rödguld. En gåva från Sveriges riksdag och regering
till H.K.H. Kronprinsessan Victoria på hennes 40-årsdag.
Gravören Lisa Henrich har graverat Kronprinsessans monogram.
Foto: Christian Habetzeder.*

Sagor och Lägereldar tekanna med handtag i form av garnlav.
Silver. Foto: Christian Habetzeder.

Omöjligt vackert, rent funktionellt och lustfyllt surrealistiskt!
Fotografering inför jubileet 2014 och LOD:s utställning Äta med Silver på Örnsköldsviks museum & konsthall. Måltid med LOD:s korpus, vid måltiden är Maki Okamoto, Petronella Eriksson, Simon Westling och Klara Eriksson.
Foto: Christian Habetzeder.

Interagera med silverföremål

Den hade funnits där länge, viljan och önskan att få dela med sig upplevelsen av att använda silverföremål. De hade pratat om det, känslan av silver i munnen. Så en dag för några år sedan packade medlemmarna på LOD sina silverföremål och åkte till fotografen Christian Habetzeder i Järna och dukade upp till en lunch. Det blev början till interaktion med silverföremål.

Lunchen sammanföll med året det lilla kollektivet firade 15-årsjubileum. Ett år då de satte fokus på silvret i förhållande till livet och maten vi behöver för att leva. För många är silverföremål lite som finporslinet, något som sällan brukas. Ofta kommer inte silverföremål ens till ett hem utan inhandlas av museer eller samlare. Men LOD vill att det de gör också kommer till användning.

Jag sitter vid kaffebordet i deras verkstad och samtalar om deras silverföremål. Föremål av silver benämns också som corpus i betydelse kropp. Ett passande ord för tredimensionella silverföremål. Jag frågar vad det är som är så lockande och speciellt med att arbeta med corpus och får till svar att corpus kräver skicklighet, det är en investering i tid och pengar. Corpus fordrar att en anstränger sig lite mer. De flesta av smederna gör silverföremål för vardagen och för att brukas. Det betyder inte att de är vardagliga i bemärkelsen enkla och alldagliga till form och utseende. Snarare tvärt om. Här har det vardagliga konstnärlig karaktär och personliga uttryck.

LOD ser ett värde och en glädje i att arbeta med föremål som är till för att användas. För betraktaren och brukaren finns en igenkänningsfaktor i vardagsföremål som öppnar upp till kommunikation. Det gör också de interaktiva arrangemangen som konsthantverksskollektivet har ordnat sedan 15-årsjubileet. Genom att duka upp silverföremålen och servera mat, varma och kalla drycker ur dem bjuder man in till dialog. De vill att besökaren ska få känna och uppleva silvrets karaktär och förmåga. Silver ha en speciell förmåga att leda värme och kyla och avslöjar temperaturen på det den innehåller genom att anta densamma. Fascinationen

och responsen från besökaren brukar komma lika snabbt som silvret ändrar temperatur.

På min fråga vad som vanligtvis händer runt silverföremålen när de interagerar med dem och besökarna blir svaret att många är nyfikna på att få prova och hantera det de upplever som fint, finare än vanliga vardagsföremål. Silvret väcker nyfikenhet och ändra också ofta förutfattade meningar om hur det är att äta och drick ur materialet. Genom att öppna upp för att känna, ta och testa utan att köpa vågar de flesta ta ut svängarna lite mer och prova föremål de vanligtvis inte skulle tittat på. Många går hem med en aha-upplevelse.

Även om LOD ofta arbetar med vardagsföremål så blir det föremål som höjer sig över vardagen. Konstnärliga gestaltningen och materialval ger brukbara föremål en annan dimension. Kannor för te och kaffe gör varje frukost till ett uppvaknande. Växtinspirerade klängen har fått kärl att fästa sig i, kärl att äta och dricka ur. Hjärtskålar för kärleksfulla möten. Våra välkända och invanda bestick tar nya skepnader och kräver tankemöda innan de hittar vägen till munnen. En diskpropp i silver är något helt annat än den vi vanligen använder i plast, men ändå så lika.

Mari-Louise Franzén

är textilhistoriker, konstvetare och tidigare verksamhetsledare på Stiftelsen Konsthantverkscentrum.

Konstnär och gravör Pierce Healy undervisar i gravyr för LOD 2012.
På bild Pierce Healy, Susanne Burelo, Pernilla Sylwan och Maki Okamoto.
Foto: Klara Eriksson.

Tankar om det kollektiva

Jag känner ett kollektiv. En sammanslutning, mötesplats, plattform, samlingsplats, marknad, korsning, smältdegel, förmedling, passage. Ett torg. Ett kollage. Ett delta.

En knutpunkt, eller nod, som är rörlig och sträcks ut med de kroppar och praktiker som där sammanstrålar, samtalar, samexisterar och samspelar.

Kollektiv konstnärlig produktion ser olika ut och får form genom de frågor som tas upp. Som ett kollektiv

delar eller motiveras individer av gemensamma frågor och arbete mot gemensamma mål. Etiska, politiska, sociala och/eller ekonomiska perspektiv som delas av de olika aktörerna betonar ömsesidigt beroende och vikten av kollektivet.

Det här kollektivet formar ett slags social "skulptur" som förutom de människor som rör sig och verkar i det dagligen hårbärgera olika typer av verksamheter,

situationer, positioner, kunskaper och behov. Dessa utgör i sin tur ett slags "passage" för medlemmar, lärlingar, kollegor och utbildare, kunder, flanörer, beställare, utställare, studenter och nyfikna i allmänhet att ta plats i och röra sig kring.

Stockholm inhyser ett antal kollektiv som har sin grund i guldsmide och silversmide. En del bygger sina verksamheter som medlemsdrivna gallerier och butiker där konsthantverkarna presenterar och säljer sina alster. Upptagning av medlemmar sker generellt genom urvalsprocesser. Dessa kollektiv utgör ofta ett relativt stort antal medlemmar samt anställd personal i butik/galleri. Själva produktionen sker på annat håll, ofta i verkstäder som konsthantverkaren själv driver eller hyr in sig i. Alternativt har konsthantverkaren både produktion och försäljning i den egna verksamheten för att parallellt med det ingå i ett kollektiv.

Därtill finns en form av kollektiv som bygger sin verksamhet på ett mindre antal medägande konsthantverkare och en rörelse där alla delarna av verksamheten samlas och utgår ifrån en punkt: verkstad, butik och galleri i ett. Dessa allestädes närvarande konsthantverkare och medägare skapar därmed en annan typ av "hårdvaluta".

Kursen tas ut av medlemmarna. De bildar den nod till vilken intryck absorberas och omvandlas till eget skapande, beställningsarbeten, utställningar, utbyten med kollegor nationellt och internationellt, inbjudna gäster, möten med besökare. För mig består en av styrkorna i viljan att också träda över gränsen för individuella praktiker och skapa rum för förståelser som når bortom den egna platsen och gängse diskurser.

Konsthantverkaren har sin station här och är den som möter de aktörer, som på skilda sätt gästar verksamheten så att ett spektrum av färdigheter aktiveras. Från att bearbeta ett material till att kuratera en utställning, från att undervisa till att utveckla sin egen praktik, från att ta emot beställningar till att bjuda in till evenemang.

Uppstart hos kocken och matkommunikatör Herman Rasmuson för att planera LOD:s 15-årsjubileum. På bild Herman Rasmuson, Petronella Eriksson, Pernilla Sylwan och Tobias Bergersson.
Foto: Klara Eriksson.

Verksamheterna som uppstår producerar den kollektiva rösten, en melodi i olika stämmor, ett kretslopp, där berättelser tar form och genererar en infrastruktur kring materiella kulturer.

System som ger plats åt heterogena och oberoende aktörer skapar möjligheter för alldeles särskilda "ekosystem" där ny, asymmetrisk, framåtriktad och hållbar kunskapsproduktion blir möjlig.

Med inbjudan till, och stor nyfikenhet på, arbete för nya och oväntade förbindelser.

Miro Sazdic Löwstedt

är smyckekonstnär, doktorand och lektor i konsthantverk på Konstfack.

Captured moment,
candleholder – bronze and silver.
Photo: Christian Habetzeder.

My Swedish Family

When I think of LOD, I think of drinking coffee at the table nestled furthest in beside the inner garden or deep down in the cellar pondering over some sketches. Funny that, that coffee remains central to my memories of my years at Norra Agnegatan. Or rather not just Norra Agnegatan but in the kitchens and gardens of each other because LOD was like an extended family – my Swedish family.

I liked the private spaces of LOD at the off times best. I suppose one could say that I don't like to share but I do – just not all of the time. And you need both things, the social and the busy to really relish the quiet. There was something really luxurious about the calmness that descended after all the activity of the day, allowing one to focus and find oneself in the moment.

So to LOD's public sphere – the gallery and shop. The ever changing and evolving space frequented by both regulars and strangers alike. LOD's strength and uniqueness was that one could come and order wedding rings amidst a contemporary exhibition of world class silverware. LOD's gallery space never stayed the same for long and guest exhibitors representing very different cultures and approaches have been showcased in the gallery. I found it fascinating to meet the artists behind the work and to handle their silverware first hand. Each exhibition was a unique journey, from the first initial correspondence, to final assembly after months of activity. The finale was so rewarding, to see everything come together for the opening.

It was like this, albeit on a smaller scale, to create one off pieces of wearable sculpture for people. Each a journey with a story to tell and people to meet.

I have laughed, sung whilst I worked, debated, created, learned about Sweden, about myself and about

Photo: Christian Habetzeder.

appreciating life. When I left LOD I left with sadness, but with a wealth of experiences, and a little piece of *Stockholm i mitt hjärta*.

Jenni Caldwell

was a member of LOD 2006–2011.

Ett sommarbrev till LOD

Hej LOD och trevlig sommar på er!

Hur är vädret på Kungsholmen? Här har vi strålande sol och jag och Karolina njuter av vår nya trädgård.

Just idag går jag och väntar ivrigt på att fläderbusken (som vi nyss upptäckt att vi äger en) börjar blomma ut på riktigt, så att jag kan variera den hemmagjorda rabarbersaften med egentillverkad flädersaft. Nu när jag sätter mig här och skriver till er så får det mig att tänka på de varma sommardagar jag spenderade på LOD. Jag trivdes väldigt bra på Kungsholmen under sommaren, då jag brukade stå sent och svarva i källaren på Norra Agnegatan, för att på kvällen kunna gå ut i polishusparken för att svalka mig och ta en nypa luft. Just en sådan kväll blommade fläderbuskarna i parken så kraftigt att jag inte kunde låta bli att (naturligtvis när mörkret fallit) smyga mig ut och stjäla två påsar med blommor som jag sedan bryggde polisflädersaft av hemma i Huddinge.

Jag planerar nu att bygga en ny Ortsbänk att använda i vår nya ateljé. Det är tredje bänken jag byggt och det är tredje gången jag läser måtten jag skrivit på en lapp som jag måttat efter bänkarna på LOD. När jag plockar i mina verktyg så slår det mig också att de flesta fortfarande är markerade med den senapsgula färg som utmärkte mina verktyg som mina i verkstaden. Det är sådana stunder jag inser vilket stort inflytande LOD och dess medlemmar fortfarande har på mig. Och såklart gäller det inte bara i måtten på en bänk och lite färg på ett verktyg. Den stora bredden av hantverkskunnande som gruppen LOD tillsammans besitter har påverkat mig mycket och lyser igenom i mitt eget utövande.

Jag tackar er för vår tid tillsammans och önskar er all lycka!

Nu ska jag ut och vattna potatisarna.

Med vänlig hälsning
Simon Westling

var medlem i LOD 2011–2013.

Foto: Christian Habetzeder.

Event med glass av Herman Rasmussen, våren 2014.
Foto: Christian Habetzeder.

En mötesplats – ett klurigt litet universum

Under en dag kan en strid ström av både nya och gamla kunder, nyfikna fönstertittare tillsammans med målmedvetna samlare och konnässörer avlösa varandra. En stor del av tjusningen med LOD, i egenskap av att vara ett publikt rum, är att man inte har en aning om vem som kommer att stiga över tröskeln.

På en liten, begränsad yta som rymmer butik, galleri och en av Sveriges bäst utrustade verkstäder verkar det lilla kollektivet. Sedan öppningen 1999 har LOD på Norra Agnegatan 40 blivit en inarbetad institution och en viktig mötesplats.

Den välsorterade butiken uppenbarar sig inte förrän man börjar dra i de skinnskodda lådorna som ramar in entrén. I vacker symmetri och på svart sammet presenterar medlemmarna ett stort och varierat utbud av smycken och konstföremål. Och det som inte finns i lådorna går att beställa. I sann LOD-anda säger man ja till mer eller mindre alla förfrågningar, vilket lett till en

mängd både vanliga och ovanliga beställningar under åren.

Samtidigt som butiken är öppen kan det även pågå en kurerad utställning. Bakom adressen ryms också ett galleri, men som drivs i avsaknad av själva galleristen. Istället arrangerar medlemmarna själva en till två utställningar om året. Målet är att bjuda in främst internationella konstnärer och visa publiken på den enastående metallkonst som faktiskt finns. Hitintills har storheter som Kim Buck, David Clarke, Yuki Ferdinandsen, Andrew Hayes, Pierce Healy, Hyo Jung Lim, Myra Mimlitsch-Gray och Adi Toch, men även medlemmarna själva och flera andra svenska konstnärer har ställt ut.

I många avseenden fungerar man som ett nav eller smältdegel för metallscenen i Sverige. Eftersom några av medlemmarna också verkar som lärare och lektorer på olika skolor har det naturligt lett till otaliga studiebesök som givit möjlighet för studenter att dra lärdom av

Precious Disposables, Echoes of Process,
2018 Adi Toch.
Foto: Nicola Tree.

The Art of Eating
Hyo Jung Lim 2009.
Foto: Nicola Tree.

Foto: Klara Eriksson.

Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Klara Eriksson.

Foto: Klara Eriksson.

Utställda konstnärer:

Grant McCaig

Angela Cork

Sidsel Dorph Jensen

Lone Løvshal

Hyo Jung Lim

Annette Zey

Kim Buck

Ru Runeberg

Thomas Raschke

Yuki Ferdinandsen

Pierce Healy

Beate Leonards

David Clarke

Fredrik Ingemansson

Torbjörn Testad

Myra Mimlitsch-Gray

Karolina Hägg

Adi Toch

Andrew Hayes

både butik, galleri och verkstadsmiljö. Under åren har man också erbjudit plats för ett tjugotal gesäller. Här ges möjligheten att koncentrerat utveckla ett hantverkskunnande vilket saknar motsvarighet på högskolorna, där man snarare fokuserar på personliga uttryck och konstnärlighet. Mot bakgrund av detta är LOD som plats också viktigare än någonsin.

Den utsökta blandningen av högt och lågt – släta ringar, kurerade utställningar, förverkligande av någons smyckesdrömmar, frågvisa lärlingar och stora offentliga uppdrag – är verksamheten i ett nötskal. LOD har uppstått ur ett brokigt och kreativt kaos men som genom struktur och tillåtande atmosfär oförtrutet utvecklas framåt. Ett klurigt litet universum, vilket inte bara skänker det kringliggande kvarteret glans, utan genom sitt breda kontaktnät visar många ute i världen på det stora i det lilla.

Sofia Silfverstolpe

är kommunikatör och föredragshållare med inriktning på silver, smycken, design och antikviteter. Hon är generalsekreterare i Sveriges Konst- och Antikhandlareförening och har bland annat skrivit boken *Modernt svenskt silver*.

Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

Outline frame vase av Angela Cork.
Foto: Petter Mörk.

Uppblåst, silver av Kim Buck.
Foto: Kim Buck.

Mygga, kanna i silver och glas av Ru Runeberg.
Foto: Christian Habetzeder.

Giovanni, skål i patinerad koppar av Annette Zey.
Foto: Annette Zey.

Vessel on Stilts av Adi Toch.
Foto: Nicola Tree.

Vase i tombac av Beate Leonards.
Foto: Beate Leonards.

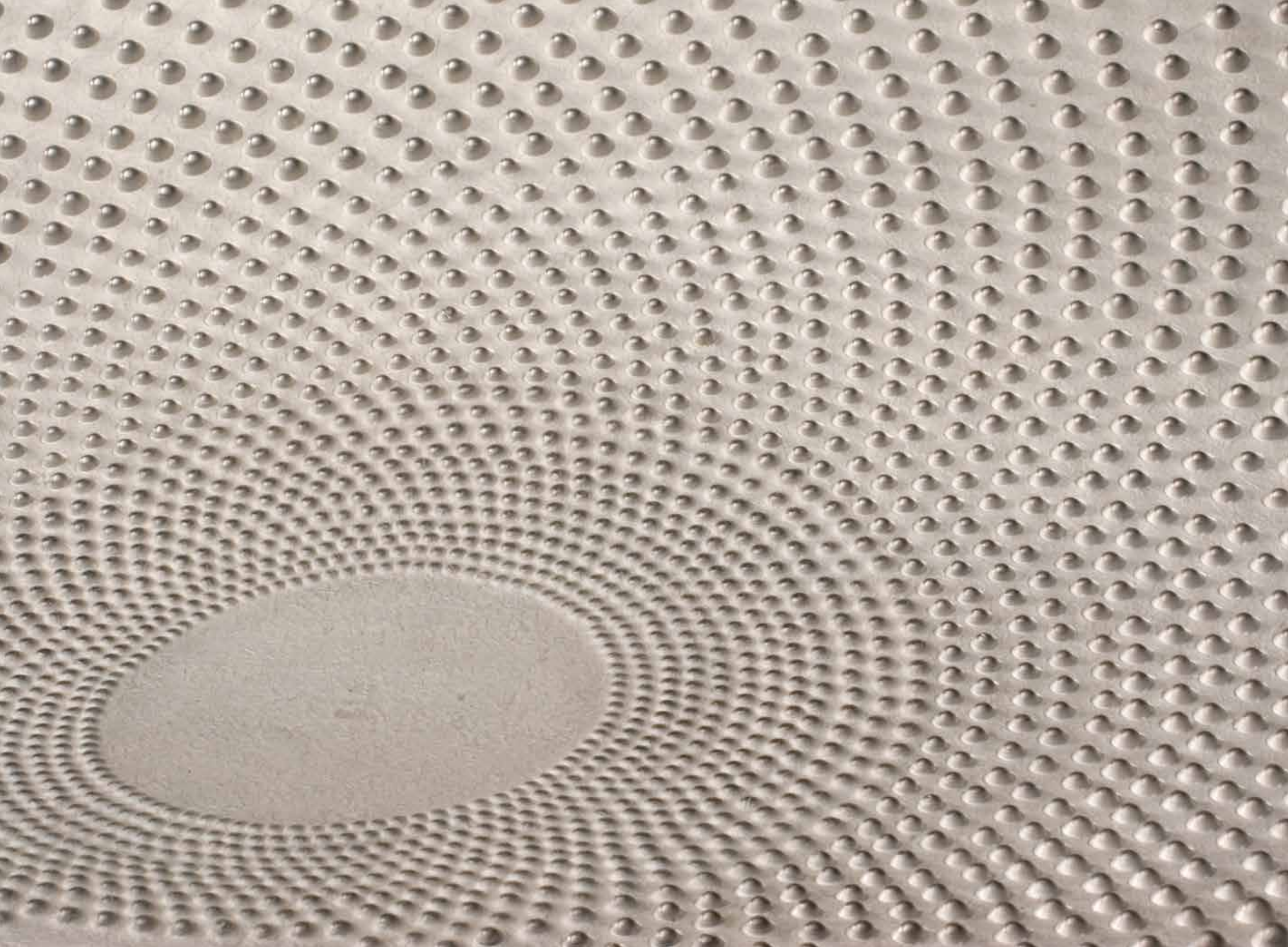
Kanna av Karolina Hägg.
Foto: Christian Habetzeder.

*Kanna i tenn, mässing och kork av Fredrik Ingemansson.
Foto: Christian Habetzeder.*

*Skulptur i järn och papper av Andrew Hayes.
Foto: Andrew Hayes.*

*Yuki Ferdinandsen, silversmed från Japan
och bosatt i Köpenhamn, ställde ut på
LOD 2012.
Fat Sommar i silver i den japanska
tekniken arare.
Foto: Yuki Ferdinandsen.*

Ball and chain from the exhibition *Waiting for a moment of genius*.
Found object, plastic & copper, 2013.
Photo: Christian Habetzeder.

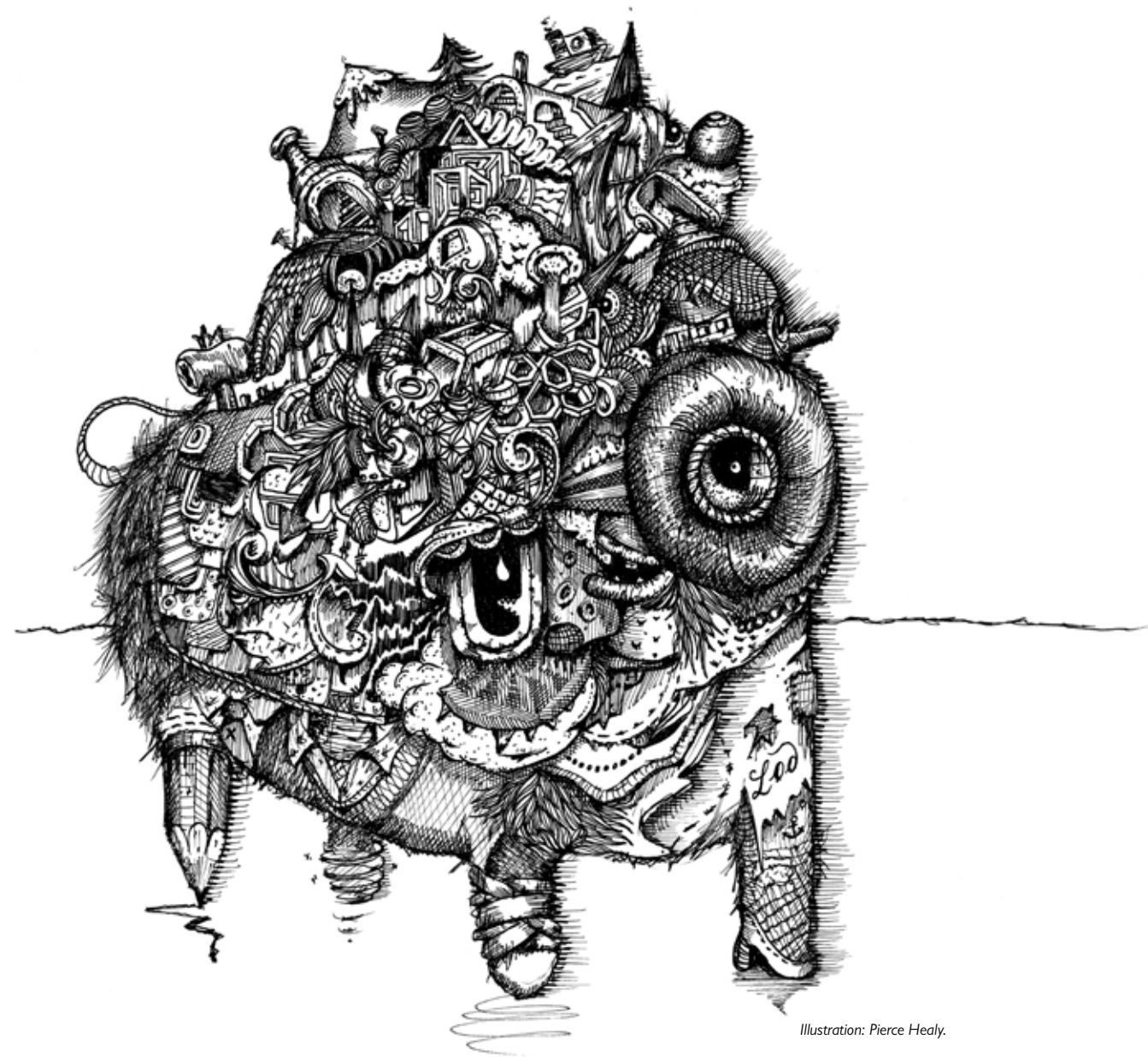

Illustration: Pierce Healy.

**“LOD is my extended
Swedish dysfunctional family
of big hearted makers and doers.
Love love love!”
Pierce Healy**

Pierce Healy var medlem i LOD 2015-2016.

Pernilla Sylwan

Jag arbetar oftast koncentrerat med ett tema eller ett uttryck i taget. Just nu växer det.

Jag valsar stjärkar av koppar-rör som blir växt-lik, som något snabbväxande. Koppar är mjukt och kan pressas långt. Det har en råhet i sig och går också att patinera för att få färg. Matta färger, som lysande pigment eller värme-patineringsfärger och metallglansen kvar.

Silvreväxterna är annorlunda, rören vill inte kapitulera för valsen, de behåller mer spänst och spricker fullt om jag inte värmer. De ser också mer oberörda ut av min omilda behandling. Jag oxiderar och värmer och stålborstar för att få patina även på dem, men de håller spänsten och när de används blir de blanka med tiden.

Upprepning är något viktigt och återkommande i mitt arbete.

Många tillsammans, olikhet och likhet är intressant. Förhållandet mellan föremålen, likheterna och skillnaderna, som mina många växter.

Det kan också vara många delar som blir ett föremål, som scart-armbandet av små förgyllda kontakter som finns på Nationalmuseum.

Tillräckligt många av vad som helst ger en fascinerande helhet.

Ett annat exempel på upprepning är mitt arbete *Is Less More?*, som består av många, trycksvarvade silverskålar med samma halvsfäriska form men med olika dekor som ger olika uttryck. Från den rena enkla till den överdekorerade *Overload*, som visades i vandringsutställningen, *100 tankar om konsthantverk*, som arrangerades av riksutställningar, KHVC och KIF.

Jag använder silvrets egenskap att reflektera i vingskålarna där dekoren och spegelbilden, tillsammans bildar ett vingspann, och när man tittar ner i växtskålen, vet man inte riktigt vad man ser. Det är ett spännande experimenterade där det roligaste är, när jag lyckas överraska mig själv, och resultatet blir bättre än jag kunde föreställa mig.

Som när jag fäste många små, små glaskulor på insidan av en blank skål och upptäckte en hägring av ett lysande klot som svävar över skålen, i sfärens fokuspunkt.

Skålarna finns också i olika storlek, tio, fjorton eller 15 cm i diameter. Stora lutande stålskålar (62 och

Vresrosor, broscher.
Silver, emaljlack och bladguld, 2019.
Foto: Petter Mörk.

68 cm i diameter) med samma form, som var en del av utställningen vemod 2007, dekorerade jag med vingar till Nutidas 50-årsjubileum, 2013. Arbetet visar min vilja och förmåga att uttrycka mig på många olika sätt.

Silver och metall har många olika egenskaper och uttryck, jag vill inte begränsa mig. Ibland är det viktigaste att silvret reflekterar och ibland vill jag bara ha formen utan reflexer. Ibland är det taktila viktigast, ibland blir ljudet det bästa. Det blir intressant om det finns kontraster. Det mjuka kan bli mjukare med en vass kant någonstans.

Jag har en ovilja att precisera mig, alla förklaringar och beskrivningar saknar något som finns i föremålen.

Jag vill också fortsätta göra många olika föremål, jag vill inte välja.

Det kan göra att jag betraktas som spretig ...

Pernilla Sylwan
är medlem i LOD.

Ljuskrona i koppar.
Corpus Maximus, 2017.
Foto: Per Myrehed.

Det växer väggljusstake i koppar, 2018.
Foto: Petter Mörk.

Armband, silver, 2018.
Foto: Petter Mörk.

Groddar kopparljusstakar, 2019.
Foto: Petter Mörk.

Det växer kopparkrona med apatitklasar, 2018.
Foto: Petter Mörk.

Det växer silverljusstake, 2018.
Foto: Petter Mörk.

Underverk
kopparvaser och ljusstakar, 2009.
Foto: Petter Mörk.

Katla med scartarmband och ring med
på/av-knapp från Macdator som hon får prova
på utställning i Båstad, Nivå 125.
Foto: Petter Mörk.

Skålsvampsring, silver, 2020.
Foto: Petter Mörk.

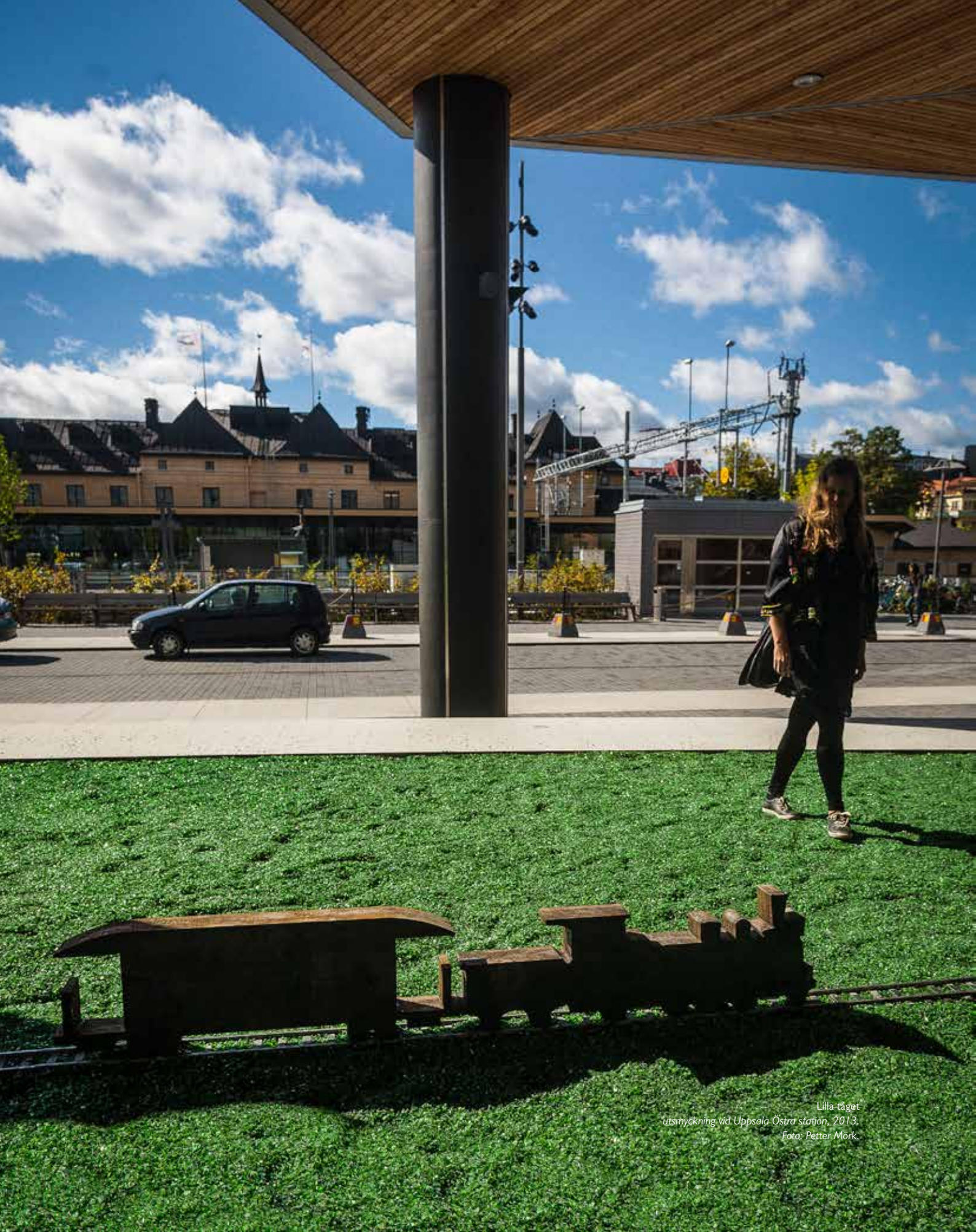
Skålsvampsarmband, silver, 2012.
Foto: Petter Mörk.

Is Less More?
Foto: Petter Mörk.

Foto: Hans Bjurling.

Foto: Hans Bjurling.

Lilla tåget
utsmyckning vid Uppsala Östra station, 2013.
Foto: Petter Mörk.

Pulverlackad silverring till utställningen 60+6, 2007.
Foto: Petter Mörk.

Pesetos Guld & Godis
halssmycke med äkta godis
i förgyllt silver, 2011.
Foto: Petter Mörk.

Skrynkliga skålar och fatningar till Nutidas utställning på Vida, 2015.
Foto: Petter Mörk.

Scart-armband till tävlingen 2050
med utställning på Waldemarsudde, 2007.
Foto: Petter Mörk.

Blomhalsband
silver, emaljlack, bladguld och glas, 2016.
Foto: Petter Mörk.

Mussla och Tuva.
Silver, 2021.
Foto: Petter Mörk.

LOD firar 15 år på Örnsköldsviks museum & konsthall 2014

"Att få prova att äta på egna silverföremål är en otroligt häftig upplevelse. När man dricker kallt vatten ur ett silverglas får man kylan från silvret i handen. Det känns nästan som om man dricker direkt ur handen", kommenterade Petronella Eriksson för Örnsköldsviks allehandas utsände när galleriets 15-årsjubileum sparkade i gång med att smederna satte sig ner för att äta på – och med – sina konstverk. För det var "silvrets förhållande till maten vi äter och livet vi lever" som stod i centrum detta år.

Samma sak hade de gjort innan när pressbilderna skulle tas hemma i fotografen Christian Habetzeders vardagsrum. Där dukade de bordet med sina föremål, satte sig och åt och upplevde föremålen.

"För mig var det en av de mest kreativa stunderna med LOD någonsin. Hur samtalet flöt och idéerna kom var speciellt. Den bildserien som blev våra pressbilder tycker jag väldigt mycket om, med färgkontrasterna mot silvret", minns Klara Eriksson som samma år studerade

på Research Lab/Konstfack och arbetade med sin stora silverbunke. Utställningen blev en naturlig utveckling av hennes forskning med provkök och bunke.

På Örnsköldsviks museum & konsthall dukades redskapen fram – till fikat, middagen, köket och sommarbjudningen. Fat och skålar, skedar, kannor och märkliga gafflar. Allt i silver.

"Vi slåss för corpus, bruksföremål med en kropp helt enkelt", förklarade Tobias Birgersson för tidningen.

Utställningen i den ångermanländska metropolen öppnade i december 2014 och hade mycket gemensamt med en mindre vernissage som tidigare på hösten ägt rum i galleriet hemma på Kungsholmen. Då bjöd man in till något "omöjligt vackert, rent funktionellt och lustfyllt surrealistiskt", och till premiärdagen hade smederna tillverkat tio unika cocktailpinnar av silver till de första 70 gästerna, att äta med och ta med hem.

Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

Ljuskrona som byggsats av Erik Tidäng.
Kronan är möjlig att bygga om i både
form och storlek.

Foto: Christian Habetzeder.

Sward Fight av Tobias Birgersson.
Svävande ollonformer av carmboleklot
och ebenholtz.
Foto: Christian Habetzeder.

Bottles i koppar och ek av Simon Westling.
Foto: Christian Habetzeder.

Mallard av Tobias Birgersson.
Kalebass, bladguld och silver.
Foto: Christian Habetzeder.

Tekanna av Tobias Birgersson i silver och aramanträ.
Foto: Christian Habetzeder.

Silverbehållare av Simon Westling.
Foto: Christian Habetzeder.

The spoon.
Bestick för Experimental Gastronomy med Steinbeisser
av Maki Okamoto. Nysilver bestik.
Foto: Christian Habetzeder.

Salladsbestick i silver och teak, knappt 1 meter långa. Av Pernilla Sylwan.
Foto: Christian Habetzeder.

Spetsperception i silver av Klara Eriksson.
The Spoon, silverskallra av Maki Okamoto.
Foto: Christian Habetzeder.

The spoon.
Bestick för Experimental Gastronomy
med Steinbeisser av Maki Okamoto.
Nysilver bestik.
Foto: Christian Habetzeder.

Brännvinskantin i silver av Erik Tidäng. Tre behållare för dryck och
en behållare för is att kyla drycken med.
Foto: Christian Habetzeder.

Salladsskål i pulverlackat stål, 62 cm i diameter. Av Pernilla Sylwan.
Foto: Christian Habetzeder.

Detalj av ljuskrona i modulsystem av Erik Tidäng.
Foto: Christian Habetzeder.

Åtpinnar och skål av Tobias Birgersson.
Silver och pöckenholtz. Djupdragen koppar.
Foto: Christian Habetzeder.

Vas på treben i silver av Erik Tidäng.
Foto: Christian Habetzeder.

Vatten, diskpropp i silver av Klara Eriksson.
Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

Skalglas i silver av Pernilla Sylwan.
Foto: Christian Habetzeder.

De kommunikativa smyckena

Min första kontakt med LOD är en silverring av Petronella Eriksson från 2003. I ringen sluter sig liljekonvaljeformade blad om en rad av små pärlor. Konstnärer inom olika genrer har under århundraden funnit inspiration i naturen. Blommor, löv, fjärilar, snöflingor och insekter återfinns som motiv i traditionella smycken. Petronella Erikssons bestående tema är också naturen, men aldrig direkt avbildande utan som en emotionell mjuk och organisk gestaltning där personligt uttryck och teknisk skicklighet går hand i hand.

Ringen fick följa med mig till New York där jag var medföljande till min man som var generalkonsul. Vårt uppdrag var att sprida kunskap om Sverige. Jag valde att koncentrera mig på konst och design. Bara några få specialister kände till något om svensk smyckekonst och då oftast modernistiska objekt. Jag bestämde mig för att systematiskt bära svenska smycken vid officiella arrangemang.

Petronellas ring visade sig vara mycket kommunikativ och ledde till intressanta samtal. Den bidrog också till att jag började studera smyckekonst och sedan arbeta med utställningar. Till *The International Art Design Fair 1900-2005* på The Seventh Regiment Armory i New York inbjöds jag att curera utställningen *Contemporary Swedish Silver: New Approaches to An Enduring Tradition of Craft and Design*.

Det bidrog till att jag 2017 inbjöds att under Florence Jewellery Week på samma tema göra en utställning på Galleri Botticelli. Den visade på dialog och möten mellan det traditionella och samtida liksom samspel mellan tradition, hantverksskicklighet och ny teknik. Nu fick hela LOD-gruppen vara med: Tobias Birgersson, Klara Eriksson, Petronella Eriksson, Lena Jerström, Maki Okamoto, Pernilla Sylwan och Erik Tidäng.

Det blev verkligen en häftig konfrontation mellan gammalt, antikt och samtida. Första rummet i galleriet upptogs av en stor skål av Pernilla Sylwan, en skål av Klara Eriksson och en från taket hängande kalebass av Tobias Birgersson. Det var den vackraste av de utställningar jag gjort.

Heavy Metal Women to Watch 2018 var temat för National Museum of Women in the Arts i Washington

Gräsring i silver, gräs och akryl, av Petronella Eriksson.
Foto: Mats Håkansson.

under sommaren 2018. Jag var "independent curator" för Sverige. Av de fyra kvinnliga konstnärer som jag föreslog blev Petronella Eriksson vald och visade en sakekanna med koppar, en silverkanna med grenhandtag och ett magnifikt näckroshalssmycke från 2013.

Att konstnärer från LOD tar internationell plats visar på hur LOD både erbjuder en gemenskap och en scen för exponering.

Inger Wästberg

är expert på samtida smyckekonst och samlare. Hon föreläser, har skrivit boken *Contemporary Swedish Art Jewellery*, suttit i juryn för internationella smycketävlingar och kurerat smyckeutställningar i New York, Stockholm, Venedig, Florens.

Getrams av Petronella Eriksson i silver och med sötvattenpärlor.

Finns i två varianter varav det ena är inköpt av Röhsska museet och den andra av Inger Wästberg.

Foto: Hans Bjurling.

Bunke och visp i silver av Klara Eriksson.
Foto: Inger Wästberg.

Soldriven tekokare av Erik Tidäng. När parabolen
riktas in mot solen fås vätskan i kannan att koka.
Foto: Inger Wästberg.

Cabbage Patch av Tobias Birgersson.
Afrikanska kalebasser reparerade med 925 silver.
Foto: Inger Wästberg.

Kanna i silver med kork, av Lena-Stina Jerström.
Foto: Inger Wästberg.

Hyllning till fäderna, kanna i silver
och långsamt vuxen gran av Klara Eriksson.
Foto: Inger Wästberg.

Takekanna i silver av Petronella Eriksson.
Foto: Inger Wästberg.

Wishing Well av Tobias Birgersson.
Driven silverskål.
Foto: Inger Wästberg.

Foto: Inger Wästberg.

Foto: Inger Wästberg.

Foto: Inger Wästberg.

Foto: Inger Wästberg.

Foto: Inger Wästberg.

Foto: Inger Wästberg.

Patched vessels, porcelain enamel
on fabricated steel, 2012–2014 by Myra Mimlitsch-Gray.
Photo: Myra Mimlitsch-Gray.

LOD and the freedom to roam

I first learned of LOD through Klara Eriksson while I was an Artist-in-Residence in the Ädellab Program at Konstfack. One of LOD's founders, Klara was conducting post-graduate research into the social value of contemporary silver and the meaningful exchange that can be generated through its everyday use. There I learned the word *corpus* to refer to hollowware, vessels, and other objects that occupy the table's domestic terrain. With its direct linguistic connection to the body, *corpus* seems to be an underutilized term within the global discourse regarding objects of this classification. I was eager to visit Klara at LOD, to meet its members and continue the conversation.

Tobias Birgersson introduced me to the Swedish concept, *Allemansrätt*: "everyman's right" – the right to access public lands, the freedom to roam. And roam I did, one time getting completely lost in the woods of the city, but without any sense of fear. I discovered that getting to LOD was a journey in itself, as I wandered through the impressive art tunnels of the T-banan Central Station and Rådhuset and indulged in their surrealist fantasies.

I entered LOD's storefront gallery of intriguing objects displayed in close proximity to the jewelers' bench – the locus of the work's creation. Each LOD member generates their own creative body of work ranging from traditional to speculative outcomes. Many explorations and attitudes are evident. The members' back room evokes a ship's cabin: Cozy, and efficient, a tight space with all items well stowed and easily located. The atelier welcomes passersby as well as those searching for someone to repair cherished objects and also to invent new ones. By providing highly skilled services and a space for rotating exhibitions of innovative work, the collective maintains a nice balance: preserving the past, being present, and promoting the future vision for jewelry and *corpus*.

When LOD invited me to present an exhibition, I was concerned about the state of my research at that

time. An exploration of new materials with imprecise results, the work felt provisional, but I valued the deepening inquiry. LOD values and encourages this too, and so I once again embraced the freedom to roam down uncleared paths, pursuing incomplete concepts. My exhibition *Whatnot* placed the refined and the unresolved on equal footing, seeking to revealing the benefits of the quest.

To reach LOD, venture to Kungsholmen and look for the sign with three letters, all caps, stacked vertically, aglow in red. Enter, and discover the warmth inside.

Myra Mimlitsch-Gray

is an American metalsmith, critic and educator living in New York. 2014 she was artist in residence at Ädellab, Konstfack, and 2017 she exhibited at LOD.

Foto: Christian Habetzeder.

Klara Eriksson

Om corpus är en passion och ett förenande och återkommande tema för medlemmarna i LOD, så har bruksföremålet fått en särskild plats i Klara Erikssons smidda värld. Vardagslyx kallar hon sina föremål som leker med våra föreställningar och förväntningar – om form, material och avsikt.

Här fanns decilitermåttan i olika storlekar, diskpropen och silen för diskhon samt en visp – alla kopior av kökets lika funktionella som anonyma tjänare. Fast handsmidda i silver istället för gjutna i rostfritt stål.

Där stod de på den tänkta diskbänken och fick oss att skratta och undra. Behövs den ädla metallen för att vi ska få syn på skönheten i de rationella formerna? Är föremålen vackrare i silver? Ökar värdet för brukaren? Blir vardagen mer glädjefylld om vi omger oss med skönhet?

Lika säkert som hon själv länge funderat över frågorna, lika mycket njöt hon säkert av att se hur betraktarna förundrades när det invanda ställdes på huvudet.

Det började 2007 då hon tog fram ett silverskimrande exemplar av den klassiska köksbunken i plast, första gången visad under utställningen 60+6. Skålen väckte uppmärksamhet och hon berättade, att när hon lade sista handen vid den drivna silverytan med en grön scotch brite, sände hon en tanke till alla husmödrar som stått och grovdiskat vid en diskbänk.

Det handlar, berättade hon, om taktila minnen till allt man hanterar i köket, referenser, minnen. Byts plasten ut mot silver känns det både lite fel och härligt.

Många år senare lät hon i ett projekt ett par familjer under några veckor vardagsanvända och kommentera silverbunken. Jag hörde till de lyckligt utvalda och njöt av att sätta buldeg, blanda köttfärs och servera pasta och sallad i den mattborstade skålen.

Sällan har väl Ellen Keys tankar om skönhetens betydelse för människans välbefinnande kommit mig närmare. Det blev vardagslyx av bästa märke.

Året efter presenterade hon vispskålen Columbi ägg, också den gjord i 1,2 mm. silverplåt, som premierades

i Svensk Forms årliga designtävling Design S 2014. I motiveringen framhölls att skålen var ”en värdefull manifestation över tiden som begrepp ... Vi vill ha den och därefter låta den gå i arv.”

Vid ett annat tillfälle var Klara Eriksson en av 42 silversmeder som visade sina alster i en jubileumsutställning på Hallwylska museet. Den gången ställde hon ut silverknivar utan ägg. Vad ska vi skära med dem, frågade jag?

Ingenting, svarade hon. Det går inte att skära med dem! Knivarna vill istället uppmana oss att tänka på vad man skär i vardagen, vad vi stoppar i oss. Kanske ska vi inte äta så mycket kött ...

Och där fanns en stängd bunke med fastlött lock, ”Stängd för all tid”. En obrukbar bunke för att förstärka vår upplevelse av formen. Liksom knivarna som inte går att skära med, ställde den också frågor till oss, fick oss att undra.

Brukskonst kallas det när nyttoreskapet med sitt tydliga användningsområde samtidigt är konstnärligt utformat. I Klara Erikssons smidda vardag finns en stor närvaro som väcker viktiga frågor, men också förvirring och glädje.

Dan Gordan

Bunken formgiven och tillverkad för att användas av olika familjer som en del av Klara Erikssons forskning på Research lab/Konstfack 2013-2014.
Foto: Christian Habetzeder.

Familjen Thalén.
Foto: David Thalén.

Familjen Gordan.
Foto: Dan Gordan.

Familjen Thalén.
Foto: David Thalén.

Hildur, Anna och Sonja en hyllning till mödrarna, silver 2005.
Hildur inköpt av Nationalmuseum.
Foto: Mats Håkansson.

Äggperception del 1, silver 2015.
Foto: Klara Eriksson.

En hyllning till fäderna, tekanna i silver och långsamvuxen tall. 2007.
Foto: Mats Håkansson.

Frukostskeden, processbild 2017.
Foto: Klara Eriksson.

Äggperception del 2, silver 2015.
Foto: Klara Eriksson.

Bunke no 1, diska den gärna med scotch brite. Första skålen visades på LOD:s utställning 60+6 när galleriet nyöppnade efter ombyggnad 2007.
Foto: Mats Håkansson.

Äggskålen, rymmer två sockerkakseter, silver. Äggskålen vann kategorin konsthantverk i Swedish design award 2015. Inköpt av Nationalmuseum. Foto: Christian Habetzeder.

Diskpropp, silver. Visades på separatutställningen Vatten, Nutida Svenskt Silver 2011. Inköpt av Statens Konstråd. Foto: Christian Habetzeder.

Unbelievable beauty, pure function and joyfully surreal.
Press photo session LOD fifteen year anniversary 2014.
Silver Shell bowl with black olives by Pernilla Sylwan.
Silver Saucer and Branch spoon by Petronella Eriksson.
The Spoon cutlery for Experimental Gastronomy
and Steinbeisser by Maki Okamoto.
Photo: Christian Habetzeder.

Manuality, skåpmat, or hungry for soul

About four years ago, I happened to have a sit-down with Klara and Tobias, at the LOD grounds. On the occasion, I'd been struck by Klara's latest project *Bunke/Columbi Egg* – the whisking bowl made in silver – which grooved well with questions I'd been circling for some time. For me, Klara's *Bunke* was a translation-piece, it acknowledged the position of crafts as a historical practice, while bringing it right into people's lives, today. The *Bunke* was not inducing an event and therefore proclaiming its extraordinariness, but rather: a silver bowl that became something out of the ordinary, because it lodged itself in a daily act as basic as the act of using an object.

In many ways, *Bunke* correlates to *Silverbaren*, a happening created by LOD for the Stockholm Craft Fair, on Kungsträdgården in 2015. The scene was a bar where LOD members served hot and cold – cider and mint tea – out of silver goblets and cups they'd crafted. Fair visitors were offered the experience of choosing their own silver vessel/corpus and drinking from it – for free. Ice-breaker? Discourse opened freely, making visitors into participants, plunging into an awareness over the qualities of the material, its feel, its taste. After drinking, the silver piece was washed: water, sponge and detergent.

The core of my visit, hungry for soul back in 2016, strained around a wish to locate a spirit, an authenticity – contemporaneity's resistor – very peculiar to crafts and its modes of expression, its ability to expand its relevancy, while still maintaining vernacular, technical and cultural values. But I was also looking for something else, which was how practitioners were *making it* in the *real world*.

I was interested in finding the real faces behind this form, shaped by strivers for the survival of silversmithing craft skills. Something that has always triggered me, the making of everyday objects and our relationship to them, a social aspect inherent, placing us in time, in space, in our everyday interconnections, and how we live our lives. Authenticity, for me, came very much through the actuality of these objects, I mean *this object*

Silverbar Gallery SO Kungsträdgården.
Applied Arts fair hosted by KHVC 2015.
Photo: Klara Eriksson.

is here and I am touching it, I am using it, and the connection to its making, its materiality, its manuality.

LOD met my questions on a series of levels, in how they make crafts exist as a discipline and as a practice – shaking borders – in the strategies they generate to permeate between private and public spheres, between commercial and institutional, arts, crafts, and life. For the past 20 years, LOD has been a signal expression of what is happening in the field of corpus and jewelry, addressing silversmithing in particular, exercising how to rethink its practice, daring to look other ways, while maintaining integrity towards their own making.

Something LOD has been cultivating from its origin is also collectivity – our hot-word of the moment – a way of thinking and working, what it takes to keep collaborations going, and the challenges and wealth of *doing it together*; how unique it is that you do find people that you work well with, and how it's really about personal relationships and relationships of knowledge and skills.

Silver Cup with tendrils by Petronella Eriksson.
Photo: Christian Habetzeder.

The Spoon cutlery for Experimental Gastronomy
and Steinbeisser by Maki Okamoto.
Silver and Black Granite bowl by Tobias Birgersson.
Photo: Christian Habetzeder.

Silver Sauser by Klara Eriksson.
Photo: Christian Habetzeder.

Hotforged pattern welded steel cheese knife by Tobias Birgersson.
Silver Granny Lace plate by Klara Eriksson.
Photo: Christian Habetzeder.

Hot and Cold Beverage public tactile silver experience.
Photo: Klara Eriksson.

The Spoon cutlery for Experimental Gastronomy
and Steinbeisser by Maki Okamoto.
Silver Box by Simon Westling.
Photo: Christian Habetzeder.

Silvercup Donky Kick by Simon Westling.
Silver Sake mug with tarred string by Erik Tidäng.
Photo: Christian Habetzeder.

And imagine, in light of their 20-year-celebration, I'm invited to share my thoughts on what I consider one of the most relevant tokens of material production today. I'm only but flattered.

20 years ago, as newly graduated practitioners, time consisted of sitting out in the workshop producing, and the occasional members-meeting. The beginning meant the building of a space, an atmosphere and a clientele. But it meant also the reaching out to the world that was out there, exhibiting in other venues in order to make a name for themselves – they were exhibiting 3 times per year or more, they had travelling exhibitions and wanted to create a good possibility to live from their vision, from what they were doing. In hindsight, Tobias says they perhaps spread themselves out a bit too thin, back then.

"After a while you are a repetition of yourself, and financially we earned nothing from that work, it was all dissemination". But Tobias believes in the strength of

placing yourself in different situations, of pushing the limits of your practice, and of building a language and a place in the world, and what it gives you to exhibit and expose yourself and your work.

Making it out there is about inputs one has to react to, answering to the (in)stability of making. A lot of the time, "if you're called to do something, and time is short, you take skåpmat (literally skåp + mat = cabinet + food), mixture of compromise and your own hand", Tobias explained, and made a gesture as if opening a cabinet, fishing out an imaginary something that somehow satiates momentary hunger.

"The more you are, the harder it becomes, and building a reputation means being seen from different perspectives, and having different groups to reach out to. We need to do collaborative objects, experimental exhibitions, it's the way to shake things, to research, to bring things one step further".

Breaking grounds as one of the first crafts groups to collaborate with a professional photographer, LOD

began early on using images in an uncommon way, and to show who they were, over the internet. For me, the images of *Silver för vardag och fest* – LOD's corpus exhibition from 2015 in Örnsköldsvik's museum and art gallery – are ritualistic, they personify an engaging relationship between objects, subjects and environment. Objects in real action, anchored yet setting in motion history and memory. It gets me.

It gets me because, in a time when actuality is being negotiated, I wonder *what is the object in our daily lives?* When our references are being built virtually before being built within our bodies through lived experiences, *how are people relating to objects and to the manuality of crafted objects?*

That is why crafts is (even more) interesting right now. In this flux, LOD is also negotiating the status of the craftsperson, and walkable paths for crafts.

Years of practice has also led to teaching, engaging with the pedagogical sphere of Swedish crafts

education, the formation of people and practical knowledge in higher education, as well as an important input in how the discourse is happening. Stimulating the development of a language, of how you make craft today and how you talk about crafts today, LOD's acts make you go back to the object and the usability of objects, to qualities that are all there, and that are real.

Roberta Burchardt

is an independent researcher and practitioner, mediator and writer based in Stockholm.

Foto: Christian Habetzeder.

Claming space av Anna Nordström. Väggsulptur i järn.
Foto: Anna Nordström.

Anna Nordström

Hon skulle bli akademiker, naturvetare, men så for hon iväg och levde hippie- och luffarliv i Sydamerika. Och här i städernas gathörn där hon bredde ut sin filt med egentillverkade smycken till turister hittade Anna Nordström en annan sida av sig själv.

Tillbaka i Sverige ville hon lära sig hantverket på riktigt och började på Leksands folkhögskola. Här fick hon tekniken men ögonen öppnades också för det nutida konsthantverket. Två års studier med fokus på handens verk fortsatte med fem år på Konstfack där idéerna och de kreativa uttrycken fick flyga fritt.

2014 fick hon sin masterexamen och sex år senare blev hon LOD:s senaste medlem. En konstnär och metallhantverkare som delar sin tid mellan smidet vid arbetsbänken och undervisning i metallformgivning.

Hon uppskattar det meditativa i skapandet och det speciella med den kunskap som uttrycker sig genom händerna. Idéer som gestaltas i tre dimensioner. Idag ser forskningen också hur musklernas arbete stimulerar vår hjärna. Det är en tvåvägskommunikation som under många år åsidosatts i den svenska skolan.

Anna framhåller det fascinerande med det ofullständiga, det ofärdiga eller trasiga. Och vet av egen erfarenhet att den som vill göra uppror och bryta traditioner gör det bäst när kunskapen är djup och grundad. Först när man kan åstadkomma det perfekta kärlet kan man också göra ett förstklassigt sprucket.

Hon uppskattar harmoniska linjer och fragiliteten i det sirliga, men än mer det grova i smidet. Att få svetsa, hamra, banka och känna träningsvärk dagen efter.

I släkten finns en konstnärlig förebild. Mormors mor hette Anna Petrus och var en pionjär inom svensk industridesign och räknas till en av 1900-talets främsta konsthantverkare. Hennes många lejonsskulpturer, bord och vaser ingår allt sedan de skapades på 1920-talet i Svenskt Tenns sortiment.

Som barn på besök hemma hos mormor låg hon gärna på golvet och klappade på lejonen som bar upp borden med ciselerade ytor, också dem taktila upplevelser för barnets hand. Ja, kanske var det just där och då som känslan för form blev en del av Anna Nordström?

Själv tycker hon också om tanken att hennes objekt på samma sätt ska hamna hemma hos människor som kan hålla dem i händerna, röra vid dem. Tillgängliga och inte instängda i glasmontrar.

Från mina händer till en annans händer, funderar hon.

Dan Gordan

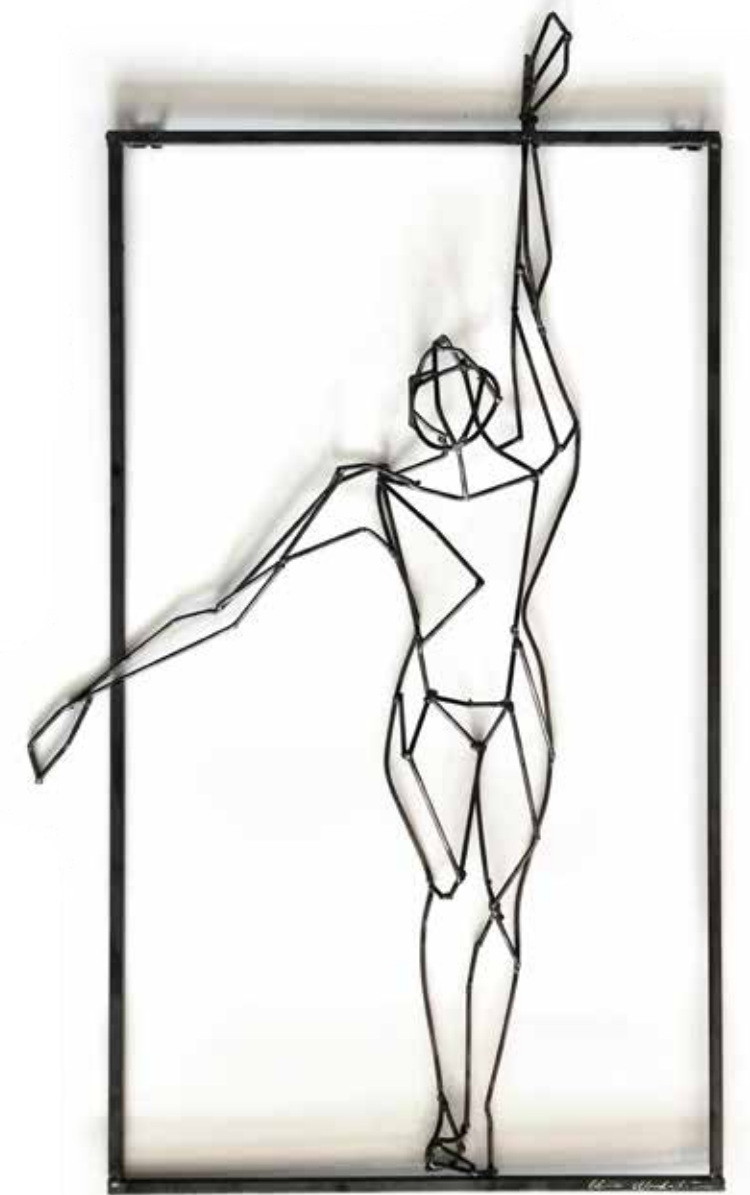
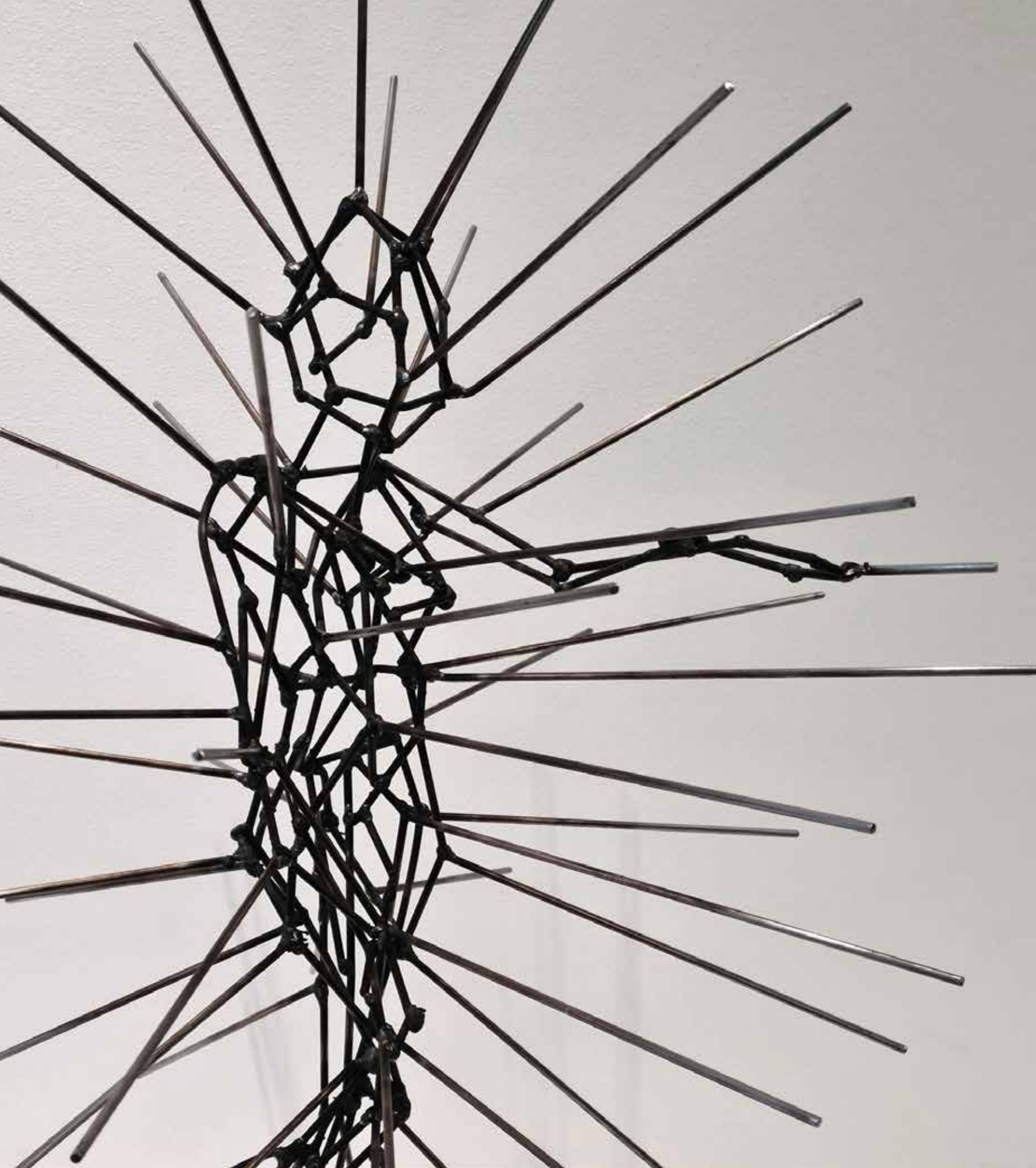
I am ok
Brosch i kol och bladguld.
Del av ett större arbete kallat Who of me am I?
Modell är Caroline Karström.
Foto: Anna Nordström.

Damaged goods
En serie objekt av Anna Nordström med anspelningar till olika kärl
eller behållare med utgångspunkt i känslan av att vara
skadat gods i färd med att laga sig själv.
Foto: Anna Nordström.

Foto: Anna Nordström. Foto: Anna Nordström.

Claiming space
Väggsulptur i järn.
Foto: Anna Nordström.

Space
Skulptur i järn.
Foto: Anna Nordström.

Construction
Ringar i järn och silver.
Foto: Johan Falkenström.

Bägare med lock i oxiderat silver
av Klara Eriksson 2001.
Foto: Mats Håkansson.

Urban asketism

När jag ombads att skriva om LOD var orden "urban asketism" det första jag kom att tänka på. Det var också titeln på den gruppställning för det nybildade verkstadskooperativet som jag såg på Kulturhuset i Stockholm våren 2002. En upplevelse som gjorde stort intryck på mig.

Sverige har en fantastisk historia av corpus-silversmide och de unga silversmederna i LOD som nyligen lämnat Konstfack följde den svenska traditionen men uttryckte sig på ett nytt och eget vis.

I början på 2000-talet gick trenden mot det avskalade, minimalistiska och rena. De alster som visades på utställningen *Urban Asketism* var kyligt eleganta, utan synliga hammarslag och så välgjorda att de gav ett futuristiskt uttryck.

Sedan dess har mycket hänt. Gruppens ursprungliga sex medlemmar har utvecklats åt olika håll. Men de har också vuxit ihop, influerats och formats bredvid varandra. Några har lämnat för andra äventyr liksom nya medlemmar har kommit till och också bidragit till utvecklingen. Medlemmarna i LOD har utmärkt sig på olika sätt genom att vara naturintresserade, teknikorienterade, filosofiska, humoristiska men samtidigt väldigt jordnära.

Så här drygt tjugo år senare tänker jag att *Urban Asketism* var ett manifest som fortfarande är giltigt för LOD. Det handlar inte att man ska avstå från det njutbara i livet utan om en önskan att skala bort allt onödigt. *Urban Asketism* påminner oss att om valen vi gör bör vara väl grundade. Hellre välja något som är välgjort och kan slitas på ett vackert sätt. Något att bruka i vardagen. I många fler än tjugo år.

Dorota Liszke

arbetade på Nationalmuseum innan hon vid millennieskiftet öppnade Galleri Signerat Silver. Hon har därefter arbetat hos Konsthantverkarna, på Nutida Svenskt Silver och är idag intendent på Galleri Sebastian Schildt.

Grönsakskniv och Bräda av Tobias Birgersson.
Mönsterväld kolstålkniv och almträ.
Foto: Mats Håkansson.

Urban Asketism, en vandringsutställning med LOD och sex konstnärer från Norge 2001-2002. Utställningen visades på Röhsska Museet i Göteborg, Gallery Ram i Oslo (Norge) och Kunstindustri Museum i Bergen (Norge).

Sculpture 50/50, cast metal in pewter and lead, 2016.
Bought by Plymouth Museum and Art Gallery for the permanent collection.
Photo: David Clarke.

The Push Button

There is a push button on the right hand window, it's accessible 24 hours a day, 7 days a week and even on Christmas Day. I have personally seen children run down Norra Agnegatan to be the first to press this push button. It has joy, wonderment, excitement and a little bit of magic. It is hardly ever only pressed once because you may be rewarded with; a puff of smoke, a rotating turntable or even moving train. The reward/exchange changes with every exhibition.

LOD has a mechanism that goes beyond its defined architectural boundary, it is a touchpoint between exterior and interior, private and public. Here there is an offer to ANYONE passing by. It's a simple, quiet and unassuming gesture. This is rare because it goes beyond what is expected of a 'gallery/exhibition/work' space. This indeed is an act of generosity that is not intimidating, not elitist and not excluding. It is in fact a welcoming, warm and slightly cheeky indication of what and who is inside!

In truth I think it goes way beyond 'a little bit of magic.' It is a sign of what I believe is the philosophy behind LOD. A collective that actively push where and how to view, use and experience their work and the work of others. They engage with Stockholm, Sweden at large and internationally by inviting makers in to exhibit. There is a continual movement of forward and outward.

Please continue with these warm gesture which are rarely seen or found in Stockholm. It's free and it connects with many more people than you can imagine. You have a very special button and please allow us to keep on pushing it.

David Clarke

*is considered one of Britain's foremost silversmiths.
In 2016 his objects was shown at LOD in the exhibition
Fit for nothing.*

Foto: Christian Haberzeder

LOD firar 20 år på VIDA museum & konsthall 2019

"Vår resa började 2017 med ett besök på LOD och inköp av några bokmärken ... Jag blev tagen av den nyskapande energi och bredd som gör LOD till något mycket speciellt."

Så skrev Emilia Thor Vallien i ett facebook-inlägg inför den utställning som gruppen kunde genomföra på Vida konsthall och museum på Öland när det två år senare var dags för 20-årsjubileum.

Tillsammans med sin partner Hampus Vallien driver hon konsthallen ett par kilometer norr om Borgholm och bokmärkena som hon köpte i Stockholm var signerade Petronella Eriksson.

Den retrospektiva utställningen öppnade upp på våren 2019. I Stora hallen på Vida visades ett antal nedslag i gruppens två decennier långa produktion. En interiör med inlånade möbler hade byggts upp som gav

plats åt både silverföremålen och den höga salen gav fritt utrymme åt frihängande skulptur.

"Vi känner och förhåller oss olika till det vi gör och vi är supernöjda med utställningen. Det handlar om rumslighet och ljus i förhållande till varje persons verk och hur de interagerar med varandra", sammanfattade gruppen efter vernissagen. För responsen blev bra redan första dagen – särskilt kul var det att möta en ny publik som inte kände till smederna sedan tidigare.

Konstnärssamtal med Tobias Birgersson i stora utställningshallen.
Foto: Christian Habetzeder.

Ljuskrona i modulsystem samt kannor och fat i titan av Erik Tidäng.
Foto: Christian Habetzeder.

Silver över lägerelden av Petronella Eriksson. Kaffekanna, kåsa och kniv tillverkade i silver, mässing och stål.
Foto: Christian Habetzeder.

Cabbage Patch av Tobias Birgersson. Kalebass reparerad med 925 Silver.
Foto: Christian Habetzeder.

The Box en installation i mixed media av Maki Okamoto för utställning på Odenplans tunnelbanestation i Stockholm.
Foto: Christian Habetzeder.

Det växer, väggljusstake i koppar, 2019, av Pernilla Sylwan.
Foto: Christian Habetzeder.

Ljusstakar Dam och Torn i oxiderat stål av Erik Tidäng.
Foto: Christian Habetzeder.

Silverdukning av LOD.
Foto: Christian Habetzeder.

Det växer, kopparväxter monterade på svart trä, av Pernilla Sylwan, 2018.
Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

The spoon av Maki Okamoto.
Foto: Christian Habetzeder.

Sprängskiss av silverkanna när skissen är lika intressant
som det färdiga föremålet. Oxiderat stål, 2018.
Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

Djurporträtt lejon.
Halsband i oxiderat silver,
av Lena-Stina Jerström.
Foto: Christian Habetzeder.

*Tobias Birgersson at his favorite sketching corner.
Photo: Christian Habetzeder.*

Tobias Birgersson

Tobias Birgersson behärskar hela skalan från de extremt små till de stora dimensionerna. Han är lika hemtam med täljkniven som med alla de verktyg en silver- eller järnsmed måste kunna hantera. Hans hantverksskicklighet och formsäkerhet gör honom konstnärligt fri.

För Tobias handlar silvrets lockelse om plasticitet. Det är den som gör silvret så fantastiskt, säger han.

– För mekaniska delar däremot är silver omöjligt, degigt. Men för att forma volym är silver helt förföriskt. Och sen färgen ... det vita, men också hela gråskalan från kolsvart till mjölkvitt ...

Han är corpusmakare i hjärtat och har under åren ägnat tid åt att hamra fram den perfekta lilla japanska kannan. Men också formstarka metallföremål att meditera över och så kalebasserna, lappade med tunna silverbitar. De kan ses som en antites till silversmide, men perfektionismen finns där. Den varken kan eller vill han släppa. Läs mer om de föremålen några sidor längre fram.

Tobias var under drygt 20 år medlem i LOD men är idag fri konstnär och lektor vid Steneby MetalArt. HDK-Valand – Academy of Art and Design.

The Toolness of Things

What are these objects? They are forged steel forms, flattened planes of metal forming a wonky gourd silhouette, attached to wooden handles. While they follow the same general pattern, each of them is different. The size and angle of the swelling double circles that make up the gourd silhouettes are idiosyncratic; the wood grain and details of the handles are subtly altered.

They are objects that appropriate the signs of tools, and by extension the signs of blacksmithing. The steel has been forged, and the wood has been turned, just like real tools made of these materials. But these objects don't have a function. They are tool-like: the right size and weight to be a tool, held in the hand just like a tool, robust and hard-wearing like a tool, but ultimately

*The Nailness of Things
by Tobias Birgersson.
Hotforged mildsteel objects.
Photo: Christian Habetzeder.*

*Titanium Dip Pen and
Copper Inkwell by Tobias Birgersson.
The set came about as a contribution
for the 100 year anniversary of the
Swedish poet August Strindberg.
Photo: Christian Habetzeder.*

The Toolness of Things by Tobias Birgersson.
Hotforged mildsteel tool like objects.
Photo: Christian Habetzeder.

Answering Pravu by Tobias Birgersson.
A verbal/non verbal conversation between the philosopher Pravu Mazumdar and seven makers.
African gourd or Calabash, overloaded with 24K Gold leaf and Car lacquer. Patched with 925 Sterling
Silver and adorned with a bronze made at a lathe. Photo: Christian Habetzeder.

there is no use for them, no action they undertake or problem they solve.

This is why I use the term ‘appropriation’. These aren’t beautiful or exquisite tools, adding a big dose of art and skill to heighten the often-overlooked aesthetics of functional, everyday objects. These objects stage a deliberate gap between themselves and the things they reference. The overt marks of beaten steel in the metal silhouettes aren’t just the effects of a particular process that is the most successful or appropriate way to forge this shape, but they are cultivated as an end in themselves, to evoke the category of blacksmithing. The size and weight of these objects aren’t arrived at because they aid function and effectiveness, but because they conjure sense memories of holding and working a general category of tools.

These objects are made and presented in a series. There is more than one of them, and this seems

important somehow. Because they are idiosyncratic, there is a danger that just one will seem frivolous or superficial. A group reinforces their seriousness, enforces their status as a position or a statement. Together, they claim or mark out a territory that is parallel to and in dialogue with the category of tools, but an accumulation of them also emphasises the ways in which they differ from tools.

These objects exist as Tobias Birgersson’s declaration of where the integrity of blacksmithing might lie in the twenty-first century. This is a time when the historical purposes of blacksmithing have been rendered obsolete, and the opportunities of studio craft are limited to precious non-functional objects for the home, and the idea of blacksmithing as sculpture results in bad, large public art. Blacksmiths can still make bespoke functional objects – like gates – for appreciative and wealthy clients. But in what ways can blacksmithing as

both materials and techniques and a mode of thinking and making assert itself in relation to an awareness of fine art and contemporary thinking about craft?

This is the place where these objects exist.

Damian Skinner

is an art historian and curator based in Gisborne, New Zealand. He edited the book Contemporary Jewelry in Perspective.

Calabash

The piece is an African bottle gourd (calabash), painted over with car lacquer and provided with a bronze knob that seems to indicate the opening of a vessel, through which water, grain or palm wine might

flow. The larger bulb of the gourd is covered with a 24-karat gold leaf, the smaller bulb is patched with sterling silver.

Like any hollowware, calabash can be used as a vessel for food or drinks, which are products of the earth, or as a resonating body for producing sounds, which are waves of air. Earth and air are their frame of reference. However, in premodern systems of thought, earth and air are often not only primordial elements, but also the first steps of a cosmic chain that ultimately leads on to the celestial bodies.

Whereas the two bulbs of the calabash form a dyad, the bronze knob extends them to a series that is reminiscent of the planets of the solar system in alignment. Thus the calabash, a traditional channel for the flow of musical or material nourishment, becomes a metaphor for the cosmic order embedding the human body, in

Wishing Well by Tobias Birgersson.
Hand raised Sterling Silver, Bamboo fishing rod,
fabricated mechanical parts and
an Alfa Romeo red handmade Wingnut.
Photo: Mats Håkansson.

permanent need of being nourished and adrift on the pathways of destiny.

The ornamental structure of the surface underscores the transformation of the calabash into a metaphor that connects the sublunar realities of earth and air flowing through it in its daily functions with the constellation of celestial bodies evoked through its bulbous form. For, as we remember the ancient Mesopotamian catalogues of correspondences between metals and heavenly bodies, defining gold as a symbol of the Sun, silver as that of the Moon, copper as symbolising Venus, we can observe, how the reworking of the surface of the calabash with gold and silver and attaching the bronze knob to the whole transforms it into a symbolic evocation of a cosmic alignment of the Sun (gold), the Moon (silver) and Venus (copper, which is predominant in bronze).

The silver patches on the surface of the smaller bulb seem to interrupt the otherwise immaculate surface of ornamentation to effect something like a Brechtian *Verfremdungseffekt* that seems to say: "Look at this! This is not what it seems to be, it is not a symbol, but something that has emerged from the human hand with its futile attempts at transforming clumps of matter into art to make sense of whatever is going on!"

Pravu Mazumdar

studied physics in New Delhi and Munich and has a doctorate in philosophy from the University of Stuttgart, Germany. He lives as a writer and teacher in Munich. His areas of work include art and philosophy.

Towelrack by Tobias Birgersson.
Commissoned piece for a private collector.
Soldered Copper and brass plumbing detailes.
Photo: Christian Habetzeder.

Cinnabar series by Tobias Birgersson and Wolfgang Bremer.
Gourds and hand ground Cinnabar mineral color
with model Lina Söderberg.
Photo: Christian Habetzeder.

Foto: Christian Habetzeder.

Djurporträtt leopard, halsband i silver, 2019.
Foto: Christian Habetzeder.

Lena-Stina Jerström

Mitt mål är att uttrycka mycket med lite. Jag vill inte att saker jag gör ska behöva skrika, de som ser dem och uppskattar dem är de som tittar närmre. Föremålen får ta för sig och ta plats, men genom karaktär, aldrig genom tillgjordhet.

När jag tillverkar saker så tänker jag mycket på att de ska användas. Jag vill att föremålen blir personliga och känns nära för den de hamnar hos, inte bara betraktade på håll. Jag vill att den som använder det jag gjort ska känna att de uttrycker något personligt, just för dem.

Återhållsamma berättelser med fokus på detaljer och proportioner. När formen blir avskalad är varje kurva, varje linje, övergång och tiondel i materialtjocklek viktig

för att åstadkomma självklarhet. Till och med den mest uttjatade symbol har potentialen att kännas rak, bekväm och uppriktig.

Mina senaste verk består av en serie med porträtt av djur. Mina djur är varelser med känslor och medvetenhet. Samtidigt som de är symboler för vår framfart i naturen; det vi vill ha kvar och det vi riskerar att förlora.

Men de är inte gulliga. Utan som alla mina föremål är de ärliga och skenbart enkla.

*Kanna med kork, silver, 2013.
Foto: Christian Habetzeder.*

*Djurporträtt för vägg,
värmd koppar, 2019.
Foto: Christian Habetzeder.*

Kantstensring i 18K guld
med vita diamanter, 2017.
Foto: Lena-Stina Jerström.

Fyrhörning, ring i 18K guld, 2017.
Foto: Lena-Stina Jerström.

Halsband i silver med djurhuven, 2013.
Foto: Lena-Stina Jerström.

Hjärtat, brosch i oxiderat silver, 2017.
Foto: Lena-Stina Jerström.

Halsband i silver och rubin i modersten, 2016.
Foto: Lena-Stina Jerström.

Trägaffel, silver, 2014.
Foto: Christian Habetzeder.

Foto: Erik Tidäng.

Den häftigaste av resor

Det är svårt att förstå att det gått över 20 år sedan vi sökte Stockholm runt efter en lokal för vår gemensamma dröm, en verkstad och butik i stan. Där skulle vi vara fria att skapa våra alster, sälja våra alster och utvecklas i form, design och förstås i det underbara hantverket. Var för sig och tillsammans.

Vi hittade till slut lokalen på Norra Agnegatan på Kungsholmen. Den var ljus med högt i tak och hade en bedrävlig plastmatta på golvet som såg ut att ha gjort sitt för x antal år sedan.

Att vara konstnär är i sig att vara en egen ö. De tankar och idéer som vandrar, slingrar, tar en vända igen, försvinner, kommer tillbaka, blir något lite annorlunda för att till slut bli en skiss som sedan förverkligas till ett fysiskt objekt, hela den processen är du helt ensam om. Ingen annan kan någonsin ge dig någon större guidning. Processen i sig ser olika ut för alla konstnärer men den gemensamma nämnaren är att under processen så är du helt ensam, i den och med den. Du är din egen ö.

Det kräver sin man/kvinna. Du måste vara stark och du måste tro på dig själv även när tvivlet är som en kladdig, klibbig massa som liksom tar över hela ditt jag. Du måste till och med vara mer än stark. Det är som att bepansra sig för något som kanske kanske sker. Det är nämligen alltid fritt fram för var och en, betraktare, köpare, recensenter, kollegor, vem som helst att tycka något om dina alster. Du ska inte bara skapa dem. Du ska också kunna ta alla reflektioner, frågor och ifrågasättanden. Du måste helt enkelt vara stark för att vara konstnär.

Så vi var det. Starka. Jag, David Taylor, Erik Tidäng, Tobias Birgersson, Klara Eriksson och Åsa Lockner. Vi var sex öar som tillsammans skulle bli en ö med sex spretande halvuddar. Så hur gör man det? Hur kan man vara fortsatt stark och veta exakt hur man vill ha det tillsammans med 5 andra individer som även de är fortsatt starka och vet exakt hur de vill ha det? Går det ens?

Det var hårt arbete, fysiskt såväl som psykiskt. Vi slet. Vi slet med oss själva, vi slet mot varandra och vi slet tillsammans mot alla dom som log lite i mjugg och dömde

Ryggkliare i silver och akryl.
Foto: Mats Håkansson.

ut vår dröm innan vi ens slagit vårt första hammarslag i det egenbyggda isolerade hammarrummet. Vi slet.

Vi slet även bort den gamla plastmattan. Under den låg och ligger fortfarande ett underbart mosaikgolv som skimrar som havet i blått och grönt. Det där golvet blev som ett löfte för oss. Ett löfte om att vi var på väg någonstans och att resan skulle bli den häftigaste av resor. Under de första åren på Lod så lyckades vi med att skapa utställningar runt om i Sverige och världen, vi skapade ett kontaktnät som hjälpte oss framåt, vi skapade en träffpunkt för guld och silversmide av riktigt hög kvalitet. Det är inte utan stolthet som jag tänker på den här tiden. Jag var med på den resan.

Nu har jag en egen resa och ibland när det är lite extra tufft då tänker jag på mosaikgolvet som skimrar som havet. Hur vi tillsammans tog oss över, igenom och förbi alla hinder, och framförallt hur vi motbevisade alla tvivlare tills det inte fanns några kvar. Och fortfarande, mer än 20 år senare, så ger mig tanken på det skimrande golvet ett löfte om att resan bara har börjat. För mig och för LOD.

Eva Wistedt

var med och grundade LOD 1999. Idag är hon silver- och guldsmed i Säter i Dalarna där hon även arbetar med konstobjekt och uppfinningar.

Objekt i silver, 2000, från vandringsutställningen Urban Asketism som gick från Röhsska museum vidare till Vesterlandske Kunstindustrimuseum i Bergen och slutligen till Galleri RAM i Oslo.
Foto: Mats Håkanson.

Lyhördhet och ett flexibelt förhållningssätt

Drömbilden var glasklar, vi skulle klara oss på det här. På LOD skulle vi uppfylla gruppens alla behov och det som var bra för individen skulle stärka och föra gruppen framåt.

De första åren var stressiga med många sena kvällar, mycket arbete, mer eller mindre lyckade projekt men roligt och lärorikt. Vi hängde på Baguz och levde på sushi (Åsa hade gjort en bra deal med sushi-stället tvärs över gatan).

Att driva företag inom kultursektorn och ha ambitioner att leva på sitt arbete krävde en särskild lyhördhet inför kundens önskemål och ett flexibelt förhållningssätt till sin egen konstnärliga integritet. När någon besökte vår butik på Norra Agnegatan var vi alltid redo att omfamna hen, fånga upp ett jobb eller försäkra oss om en beställning. Vi gick på nitar och gjorde misstag men njöt också av framgångar och lyckade satsningar. Känslan av att ta en öl efter en framgångsrik julförsäljning sitter kvar i kroppen än idag.

År 2007 var tiden mogen för mig att gå vidare och lämna LOD, ett beslut som jag aldrig har ångrat. Över 20 år efter att vi startade kan jag konstatera att vi allihop är "still going strong" i en extremt svår branch. Ett kvitto på att vi tillsammans gjorde någonting rätt.

David Taylor

lämnade Skottland för Sverige 1990 och blev efter studier på Konstfack en av grundarna av LOD. Idag arbetar han i egen regi med konsthantverk i vid bemärkelse, men även med belysning och offentliga utsmyckningar.

Min språngbräda till nya äventyr

Tankarna letar sig tillbaka till 1999 och det känns verkligen avlägset. Att lämna Konstfacks inarbetade rum och skapa i ensamhet var inte mitt drömscenario, jag ville ha folk omkring mig. Ju fler desto bättre kände jag då.

Nu tog det ett bra tag innan vi faktiskt var alla sex medlemmar i Galleri Ateljé Silver-Lod ekonomisk förening (som vi fick heta för att inte bli sammanblandade med något annat Lod) på plats i lokalen på Norra Agnegatan 40. Under tiden lärde jag känna våra grannar och skapade relationer baserat på att vi delade de förutsättningar som Kungsholmen bjöd på då.

Det var tätt mellan käpparna och jag kände ganska tidigt att jag hade haft fel förhoppningar om vad det skulle innebära att ha butik på en bakgata i en relativt sömnig stadsdel. Samtidigt blev det en del av charmen. Det var inte precis trångt att ta sig in på LOD i början och karaktärer som mannen av obestämd ålder, alltid tvångsmässigt frågandes "vad är klockan" samsades med den pratglada damen som senare blev attackerad i vår trappuppgång av samurajmannen.

Det kunde ha blivit en rar saga men att arbeta i grupp där gränserna mellan det privata och det professionella var minst sagt tunna, blev för mig framför allt en lärdom i att se mitt eget värde. Den närmast självuppoftande person jag var när jag klev in i LOD transformerades under sju år till att bli en mer rakrygad individ och för det är jag de åren mycket tacksam. Måndagsmötena med sina eviga frågor om hur till exempel skylten skulle se ut skulle jag gärna förpassa till glömskans korridorer men samtidigt är det ju något i vårt oskuldsfulla slöseri med tid som säger en hel del om vilken tid vi verkade i, vad vår utbildning hade förberett oss för (eller inte) och hur vi såg på oss själva.

Jag har gått vidare, såväl i yrkeslivet som privat, men visst är det häftigt att i tankarna återvända till den punkt där vi skrev under hyreskontrakt med Familjebostäder och satte oss i den sammetssoffan som tidigare

Örhängen Fold i silver och prasiolit, 2009.
Foto: Mats Håkanson.

hyresgästen Mia lämnat kvar. Många av de drömmar vi drömde då har vi säkert uppfyllt vid det här laget. Mina omformades radikalt under tiden på LOD och blev en språngbräda till nya äventyr.

Åsa Lockner

var en av grundarna av LOD. Hon var under flera år intendent och curator på Konsthantverkarna och arbetar idag med silversmide i egen verkstad, tillsammans med David Taylor.

Hildur, Anna och Sonja
en hyllning till mödrarna av Klara Eriksson, silver 2005.
Hildur inköpt av Nationalmuseum.
Foto: Mats Håkansson.

LOD

METALLFORMGIVNING